

Indianere
"feirer"
500 års motstand

Sidene 10 og 11.

Biblioteket
- Veien til kilden
i Tromsø og Bergen

Side 17

APRIL
1992
Nr. 3, 16. årgang

Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

Jusprofessor mot Universitetsstyret:

Nekter å innføre tregangersregel

Jusprofessor og instituttleder Jens Edvin Andreassen ved Institutt for Rettsvitenskap nekter å etterkomme Universitetsstyrets vedtak om tregangersregel, og hevder at styrets vedtak er lovstridig. Universitetsloven tillater ikke styret å innføre tregangersregel, men overlater dette til hvert enkelt institutt, hevder han.

- Administrativ ulydighet, mener eksamensinspektør Wivi Haugland.

Tregangersregelen sier at en student kun kan melde seg opp til eksamen tre ganger. Regelen slår ut for første gang i år.

Side 4

Lukking skaper strid

Universitetet har vedtatt å adgangsbegrense hovedfagene ved ISV uten å varsle studentene før søknadsfristen var gått ut. Opptil 40 studenter kan bli avvist fra hovedfagsstudier, og det er for sent å tenke på alternative søknader.

Side 9

Siv.ing-studiet rakner

- Sivilingeniørstudiet er et flagg uten skip. Ledelsen har lansert studiet som en salgsvare, men det er i ferd med å havne i en B-klasse, sier professor Hauke Trinks til Utopia.

Side 6

Kjempeflertall for nytt reglement

Reglementskomiteens forslag til ny organisering av studentpolitikken ble vedtatt med overveldende flertall på Hovedallmøtet. Studentutvalget har mistet innflytelse til fordel for Studentrådet, og Hovedallmøtet får ny struktur.

Side 5

RØYKING BLIR FORBUDT
på hele Universitetet

Side 7

Åpent Universitet?

Det vil bli stadig vanskeligere for rektor Ole D Mjøs og universitetsledelsen å forsvare tittelen "det åpne universitet". Stadig flere fag og kurs blir adgangsbegrenset, men like sikkert står universitetsledelsen fram i media og presiserer at Universitetet fremdeles er "åpent". I navnet, ja, men hva med praksis?

Det er spesielt hovedfagstudier som er adgangsbegrenset eller står i fare for å bli det. De største instituttene har gitt beskjed om at man ønsker en form for regulering, og universitetsstyret har allerede søkt Utdanningsdepartementet om adgangsbegrensning av en rekke hovedfag ved ISV.

Dersom utviklingen fortsetter som den har gjort til nå, kan det om få år bare være noen få studieretninger der en student kan studere hele veien opp til hovedfag uten å være redd for å bli avvist.

Spesielt uheldig er usikkerheten som rår omkring situasjonen om få år. Hva tenker studentene som nå går i sitt første studieår? Det frister lite å begynne på et universitetsstudium dersom man ikke er sikker på å kunne fullføre det man har satt seg som mål.

Vanligvis er det ressursproblemer, spesielt med hensyn til veilederkapasitet som blir brukt som begrunnelse for å lukke høyere studier.

Men problemet er ikke bare pengemangel. Tromsø har fått tildelt store summer over statsbudsjettet for å kunne ta imot alle studentene, men det er ikke lett å få øye på resultater i form av nye studieplasser. Spørsmålet om lukking er i høyeste grad også et spørsmål om prioritering. I mange tilfeller taper undervisningen til fordel for forskningen når man skal fordele ressurser. ISV fritar to forskere for veiledning på Offentlig politikk og administrasjon fra høsten av, i en tid da man allerede har to ubesatte stillinger og katastrofalt dårlig veilederkapasitet innen faget. Samtidig søker man om å få adgangsbegrensning nettopp OPA, med begrunnelse i kapasitetsproblemer.

Det skal sies til deres ros at Universitetsstyret har en mer restriktiv holdning til adgangsbegrensning enn de enkelte institutt. Delvis fordi Universitetet har politiske signaler å ta hensyn til, som tilsier at man fremdeles ønsker et åpent universitet, og at myndighetene til en stor grad vil betale for å holde Tromsø åpent. Likevel ser det ut til bare å være et spørsmål om tid før Tromsø følger de andre universitetenes eksempel og lar lukking være regelen for høyere grads studier.

Universitetsledelsen må ta alvorlig den forpliktelse som følger med betegnelsen "Norges eneste åpne universitet", og prioritere deretter. Samtidig som man selvfølgelig må arbeide for å få tildelt midler til å ta imot enda flere studenter.

Ny organisering

Det overveldende flertallet for en ny studentorganisering viste for enhver som måtte være i tvil at behovet for en alternativ struktur var sterkt. Det at så mange på forhånd var kritiske til Reglementskomiteens forslag, men likevel stemte for dette når det kom til stykke, røpte en tydelig "alt-er-bedre-enn-det-vi-har-nå"-holdning.

Det nye reglementet har mange svakheter, og Reglementskomiteen kan med rette kritiseres for ikke å ha lagt presentert alternative forslag til organisering. På den annen side viser Hovedallmøtet manglende vilje til å behandle seriøst de alternative forslag som tross alt ble lagt frem av andre grupper, at man sannsynligvis ikke ville kommet særlig lenger med flere forslag. Det viktigste for de som hadde møtt frem var stemme fram noe nytt.

Nå har vi en ny struktur, vi har overført makt fra Studentutvalget til Studentrådet (noen vil si "til byråkratiet"), men vi vet ikke ennå om studentpolitikken vil fungere noe særlig bedre. Som før er alt avhengig av enkeltpersoners engasjement i de enkelte organer, og ikke minst av den jevne studentens oppslutning om de viktigste sakene.

Studentane og pressa

- myta om det raude Universitet

Til hausten vil det vere 20 år sia dei fyrste studentane kom til Universitetet i Tromsø. I denne artikkelen skriver Robert Hagen om korleis pressa tok imot studentane som kom til byen.

Til hausten vil det vere 20 år sia dei fyrste studentane kom til det nye Universitetet i Tromsø. Sia den gong har studentane vore ein del av bymiljøet på godt og vondt. Om ein ser på korleis synet på studentane var i starten av 1970 talet og i dag, så har dette endra seg særst mykje. Studentane blir i dag godekte som ein del av byen sine innbyggjarar, men slik var det ikkje i startfasen. Då framstelte lokalpressa studentane som "pøbel, samfunnsnedbrytande element, radikale fanebærarar, øldrikkande radikale revolusjonære, bråkmakarar, yrkesdemonstrantar, privilegerte sytoperar, fattige stakkarar og ikkje minst som ein apolitisk masse styrt av ein filial av AKP (m-l)". I denne artikkelen vil eg sjå nærmare på korleis pressa (både lokalt og på landsplan) såg på studentane ved Universitetet i Tromsø hausten 1972.

Myta om Det Raude Universitet

Ei av dei mest seigliga mytene kring studentane og universitetet er myta om det "Raude Universitetet." Det er ulike grunnar til at dette omdømet kom istand, men at det var i pressa denne myta fyrst blei lansert, er det ingen tvil om.

Universitetet i Tromsø var på ulike måtar unikt i norsk historie. Det var oppstått som ein del av ein distriktspolitisk strategi, og var meint å vere eit reformuniversitet. Dette skulle vere staden kor ein skulle prøve ut nye tankar og ein ny utdanningspolitikk. Om ikkje dette skulle vere radikalt nok, så var det i startfasen mange radikale tilsette og mange politisk medvetne studentar som politisk sett høyrte til på venstresia i norsk politikk. Studentane deltok vidare aktivt i interimstyret og var her med på å avgjere mellom anna kva for organisasjonsform ein skulle ha ved det nye universitetet.

Studentane si aktive rolle var resultat av ein radikal tendens som hadde utvikla seg ved dei norske universiteta sia 1967, og som hadde ført med seg at studentrolla hadde endra karakter. Studentane ville ikkje lenger stå og sjå på at andre fatta avgjerder over hovudet på dei, men ville sjølv ta aktiv del i styre og stell. I Tromsø hadde ein ikkje gått gjennom denne utviklinga, og for mange verka derfor studentane si haldning provoserande og framand frå den oppfatning man hadde danna seg av studentar generelt. EF - striden kor fleire vitksapeleg tilsette og dei politisk medvetne studentane stod på barrikadane for NEI - sia, virka skremmande på ein del Tromsøfolk. Mange fekk her stadfesta trua på at det nye universitetet var ein samlingsplass for dei radikale samfunnskreftene i Noreg.

Eit siste element var oppfatninga av at Universitetet i Tromsø var spesielt privilegert i eit pressområde når det gjaldt tomteareal, statlege overføringar og prioriterte oppgåver. Alt dette var godt stoff for pressa, og mange feilaktige oppfatningar blei vidareført av avisen, både lokalt og på landsplan. Fråsegner som "I løpet av kort tid har det (Universitetet i Tromsø) fått rykte som Norges "røde universitet", et samlingssted for politiske og faglige outsiders med et påtrengende misjonsbehov" som Lars Roar Langseth kom med (i et innlegg i Polyteknisk Forening 14.02.73), kan vere med på å illustrere dette.

Sensasjonslyst

Om ein tar utgangspunkt i hausten 1972, så er det sensasjonslysta som pregar framstillinga av studentane i lokalpressa. Ein kan no lese om at studentane skaper pressproblem i Tromsø og kordan studentane blei prioritert på boligmarknaden framfor andre grupper (Tromsø 26.10.72), om kravstore studentar som vil ha dansesal på kjøkkenet - noko som

Redskap for å bryte ned samfunnsordenen

«Universitetet rullet som en sjokkbølge inn i ishavsbyen»

STUDENTERSAMFUNNET KAN IKKE TAS ALVORLIG

Universitetet i Tromsø — en kreftsvulst?

vil føre til arbeidssinking i fleire månadar (Nordlys 07.11.72) og at Studentersamfunnet i Tromsø er ein reiskap for å bryte ned samfunnsordenen (Tromsø 17.11.72). Studentane blir i desse artiklane framstilt som både privilegerte, kravstore og revolusjonære barikadestormarar. Sjølv etter at både studentar og universitetsdirektør Willy Haugli har vore ute og mana til fornuft, held lokalpressa fram med å framstille det som skjer på universitetet på sin måte. Seinare skulle lokalpressa gå lenger enn som dette. Eit døme på dette kan vere då ein journalist på vitjing i Breivika sjekka søppelbøttene sit innhald for å dokumentere at studentane førte folk bak lyset når dei klaga at dei hadde det vanskeleg økonomisk.

Ein liten kontrovers mellom universitetsdirektør Willy Haugli og Studentersamfunnet blei og vist stor oppmerksomd. Haugli trakk seg frå eit debattmøte med grunngevinga at ein ikkje kunne ta Samfunnet seriøst lenger. Eit brev frå Haugli til Studentersamfunnet blei prenta i sin heilskap i bladet Tromsø, men med den konklusjon at ein no stod overfor eit brudd mellom "universitetsdirektøren som representant for det etablerte samfunn og studentene i Tromsø på den annen side (Tromsø 17.11.72)". Det påfølgande debattmøtet blei blåst opp til det ugjenkjennelege av bladet Tromsø som no konkluderte med at "Universitetsledelsen studentenes fiender" (Tromsø 20.11.72). Haugli gjekk neste dag ut med ein korleksjon av Tromsø si tolking av brevet hans til Studentersamfunnet. Haugli meinte at det ikkje var grunnlag for å seie at det var noko brudd mellom han sjølv og studentane i Tromsø, men at brevet var meint som ein kritikk av Samfunnet sin aktivitet.

Studentersamfunnet sine debattmøta og aktivitetar skulle halde fram med å vere godt stoff for pressa i Tromsø til 1974, då dabb det heile av. Men framstillinga av studentane som ei overprivilegert gruppe av politiske di-

Studentene vil ha dansesal på kjøkkenet!

Forsinker ferdiggjøringen på Øvre Åsgård i flere måneder

lettantar og bråkmakarar var eit stempel festa seg blant Tromsøfolk. Dette seinare på 1970-talet bli trekt fram av i pressa når studentane var innblanda i fliktar, for på denne måten vise at stud kunne ein ikkje ta seriøst.

Universitetet i Tromsø - en kreftsvulst?

Den verste kraftsalven denne hauste det ikkje lokalpressa som kom med. 24.11.72 kunne ein på fyrstesia i Morgen det lese "Universitetet i Tromsø - en kreftsvulst?". Eivind Sommerseth i Morgen det samanligna her Universitetet i Tromsø utvikling med framveksten av ein svulst. Men i staden for at denne svulsten skulle utvikle seg til ein godarta svulst, hadde fått ein kreftsvulst som kunne kome gjere uboteleg skade både for byen og i delen. Dei ansvarlege for dette var SUF som i samarbeide med andre venstrespartistar dominerte 100% av studentmassen ein stor del av av dei tilsette. Universitetet i Tromsø var blitt ein radikal samlingsplass som ein måtte gjere noko med. Somme oppfordra derfor ansvarlege folk til å dra Tromsø for "å skape ein livskraftig opplysning og et miljø som gjør det mulig å stå for mennesker som ikke ser det som sin viktigste oppgave å legge forholdene til rette for folkets makt overtageelse og monopolsystemets undergang."

Det må ha vore tøft å vere studentar i slike tilstander. Pressa er ein farleg motstandar å ha i mot seg og når ein i så stor grad blir møtt med negativ omtale, kritikk og forvrenging av dei faktiske tilhøva, er det ikkje lett å hevde at det ikkje er skilnad mellom studentar og folk flest. Men tida legar sår. I dag er alt dette glømt og "Det Raude Universitetet" har gått over i eventyra si. Ein plass det kanskje alltid har vore?

Utropia er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisen kommer ut 10 ganger i året og gis ut med støtte fra Studentsamskipnalen.

Redaksjonens adresse:
Postboks 678-UB, 9001 Tromsø. Telefon (083)44283. Redaktør personsøker 096-74990.

Ansvarlig redaktør:
Øyvind Eggen
Redaksjonssekretær:
Lars Bjørgum
Fotoansvarlig: Oddgeir Sagerup

Redaksjon:
Ingveig Holand Wahl, June P Knutsen, Pål Iversen, Borghild Moen, Erik Ødegaard, Anna Katarina Grova, Trine Monge,

Siri S Berntsen, Sidsel Hatleskog, Heidi Bolstad, Anders Røeggen, Bodil B Johanson, Tore Vik, Sten-Rune Roland, Agnes Berg-Hansen, Arne Hauge, Kari Folkenborg, Roy Østensen, Terje Thomsen, Snorre Sanner, Knut Morten Haugneland, Guttorm Jakobsen, Sissel Wessel Hansen, Jørgen Jørgensen, Sarah C Sørensen, Markus Hareide

Layout:
Øyvind Eggen, Ingveig H Wahl, Bodil B Johanson, Trine Monge, Sidsel Hatleskog, Siri S Berntsen

Annonseansvarlig:
Guttorm Jakobsen
Annonsepris: Kr 5,- pr sp.mm.

Sats, ombrekking:
Kai Friis Grafiske

Repro og trykk:
Bladet Tromsø

Opplag: 4000

Neste deadline: 27. april.

Endelig fikk vi Polarinstittuttet

Månedens store nasjonale pang-nyhet sprang i forrige uke, gjennom en miljøgrønn lefse som tegner til å bli Utropias store, tunge konkurrent. Mediet vi snakker om er selvfølgelig om SU-bulletinen, det nå - akk! - så vingeklippede og halshogde Studentutvalget si infoblekke.

Årets tredje utgave (noen som husker noe til de to første?) bragte bomben som får Bærums-professorene til å skjelve. Det avgjørende vendepunktet har nemlig kommet i Polarinstittutt-saken. Rektor Mjøs kan slappe av og sove rolig, Oslo-politikerne vil rive seg i håret og gremmes, og Tromsø-entreprenørene kan sette igang og grave. Løpet er nemlig lagt, og det gjenstående stortingsvedtaket blir en ren formalitet: Polarinstittuttet flyttes til Tromsø.

Situasjonen er nemlig den at det internasjonalt tunge maktorgan HAM, Hovedallmøtet, har vedtatt en resolusjon om at Polarinstittuttet bør flyttes fra Bærum til Tromsø, der HAM mener det har en mer naturlig plass. Og da er det vel ikke mer å diskutere?

I disse trange tider

Lutfattige studenter og andre arbeidsløse som sliter med dårlig økonomi og helse bør passe seg vel for ikke å åpne eventuell post fra minus-bedriften Fokus Bank i disse dager. Banken har nemlig sendt ut brev til eventuelle potensielle kunder med et kontotilbud det står respekt av, og som kan ta både pust og puls fra svake mennesker.

Tilbudet gjelder kassakreditt- og foliokontoen som riktignok kan tilby en imponerende innskuddsrente på 9.5 prosent - men kun for det som overskyter kr 5.000.000! For beskjedne beløp under 100.000 kroner gis det ganske enkelt null prosent rente.

Renteendringen er "et ledd i arbeidet for bedre inntjening", står det i brevet, og den gjelder fra 1.april. Men om det er rentesatsen eller den bedrede inntjeningen som er tenkt som april-spøk, vites ikke.

Og brevet avsluttes med følgende treffende formulering: "Målet med alle tiltak som iverksettes er at vi fortsatt skal være en konkurransedyktig bank med god tillit blant våre kunder."

"Skolehøgfiskeri Norges" -informasjon fra bakvendtland.

Det etterhvert svært så renomerte etablissement ved navn Norges Fiskerihøgskole, har latt troll gå i ord når det gjelder saga om Bakvendtland. Med et gåpåhumør som det virkelig lukter fisk av, har skolen klekket ut ei informasjonsbrosjyre som foreløpig utvilsomt kan konkurrere med oppdrettsanleggene hva fiasko angår.

Årets ferske fiskebrosjyre fra NFH, en vakker liten A5-sak på

akkurat så mange sider at det burde holde, har nemlig blitt utstyrt med det man på avisspråket kaller en liten "snag."

Brosjyren er trykket bak fram! Førstesiden er sistesiden, og sistesiden er førstesiden. Man må begynne i slutten, og slutte i begynnelsen (den kunne kanskje fungert som info-brosjyre for menighetsfakultetet?). Akkesom; utforminga på informasjonsbrosjyra er brutalt sagt omtrent like lite

distraherende som en sverm russiske superprovoserte kjempepevs.

Utropia henvendte seg til de rette instanser, som til alles jubel kunne melde at en ny og forbedret utgave av brosjyren ligger og vaker i kjølvannet av den gamle og kan ventes når som helst.

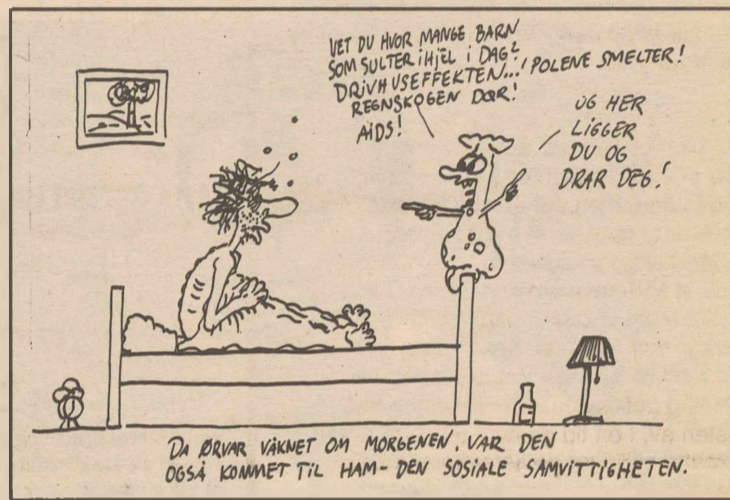
!gangen denne også fisk i falle ikke det måtte

Presseetikk

Ukebladet Se og Hor - unnskyld, Se og Hør - gir i sin utlysning etter sommervikarer klar beskjed:

"Er du sulten på godt stoff, og tar et "nei" for et "kanskje"? Da kan du være den rette personen for oss."

Ingen tvil om profilen i denn e blekka, nei. Presseetikk, hva er det? Utropias faste sports- og tabloidjournalist TT, som i tillegg uten å nøle tar et "kanskje" for et "ja", er allerede innvilget permisjon for å tjene demokratiet og yttringsfriheten i hovedstaden.

Trenering av Polarinstittuttet: - SU må gå!

Hovedallmøtet vedtok 13.mars en resolusjon der studentene i Tromsø ber om at myndighetene flytter Polarinstittuttet til Tromsø. Så har til dags dato ikke skjedd.

- Det er sterkt beklagelig at Studentutvalget til tross for Hovedallmøtet uttrykkelige vedtak for mer enn tre uker siden ennå ikke har iverksatt denne flyttingen, uttaler studentpolitiker Arne Bangsund ved IHK overfor Utropias tredjeside.

- Studentutvalget er ansvarlig for at hovedallmøtevedtak følges opp i praksis, og da dette ikke skjer må Studentutvalget

være sitt ansvar bevisst og stille sine plasser til disposisjon, sier Bangsund.

- På grunn av NSUs landsmøte har vi utsatt saken i fjorten dager, innrømmer Studentutvalgets leder Mari Engebretsen.

- Dette er gjort ut fra en total økonomisk vurdering. Ved å utsette flyttingen til etter landstinget kan NSUs landstingsdelegater sitte på tilbake med flyttebilene når utstyret skal fra Oslo til Tromsø. Dette vil spare oss for store summer, sier hun.

Studentavisa for 15 år siden:

1.mai 1977 - enhet på Klassekampens grunn

Studentar! 1.mai står like om døra. Det tyder at vi og skal ut på gata og markere krava våre.

1.mai er arbeiderklassen sin internasjonale kampdag. Da skal dei markere krava sine for dei som har makta i samfunnet. Men klassen er ikkje aleine om å vere undertrykt, dei har mange allierte i kampen.

Siste året viser tydeleg nok at studentane ikkje har felles interesser med dei høge herrane i universitetsleiinga og staten. Suspensjonssaka, disiplinærreglementet, lånekassesaka, Alstadheimutvalget, alle desse sakene har vi fått

"servert" på kort tid. Vi treng ikkje tenke to gonger for å slå fast at vi har å gjere med KLÅRE FORVERRINGSTILTAK!

Særleg retter tiltaka seg mot dei demokratiske rettane våre og dei økonomiske tilhøva.

Forsvar dei demokratiske rettane!

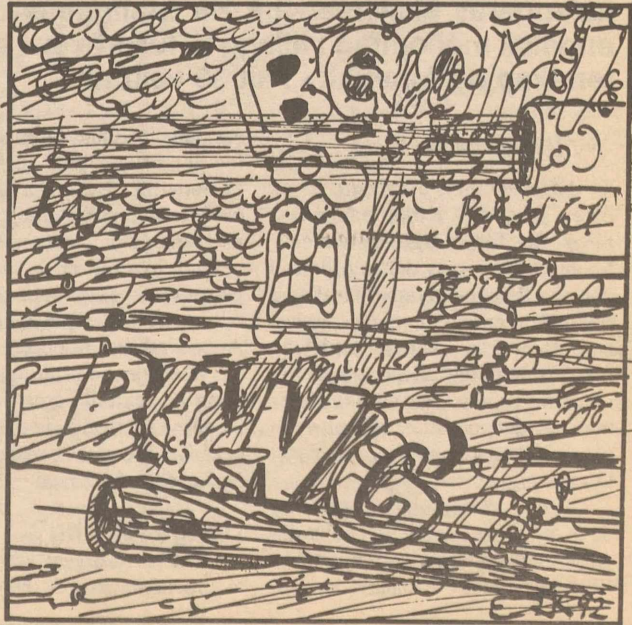
(...)År for år blir dei økonomiske tilhøva våre forverra. Stipenddelen synk jamnt og trutt, etter ei lang universitetsutdanning ligg vi no an til å få ei alvorleg gjeldsbør i tidr framover- 50.000 i lån gir 350 kr. månaden å betale over 20 år!

Nei til auka gjeldsbør!

Hovedparoler for Sosialistisk 1.maifront-77:

- Enhet arbeidere og utdannings-søkende i kampen for sosialismen
- Ingen kvinnekamp uten klassekamp, ingen klassekamp uten kvinnekamp!
- Ingen oljeboring nord for 62. breddegrad
- Nei til Nato - ikke et øre til borgerskapets militærapparat

Studentavisa i Tromsø, april 1977

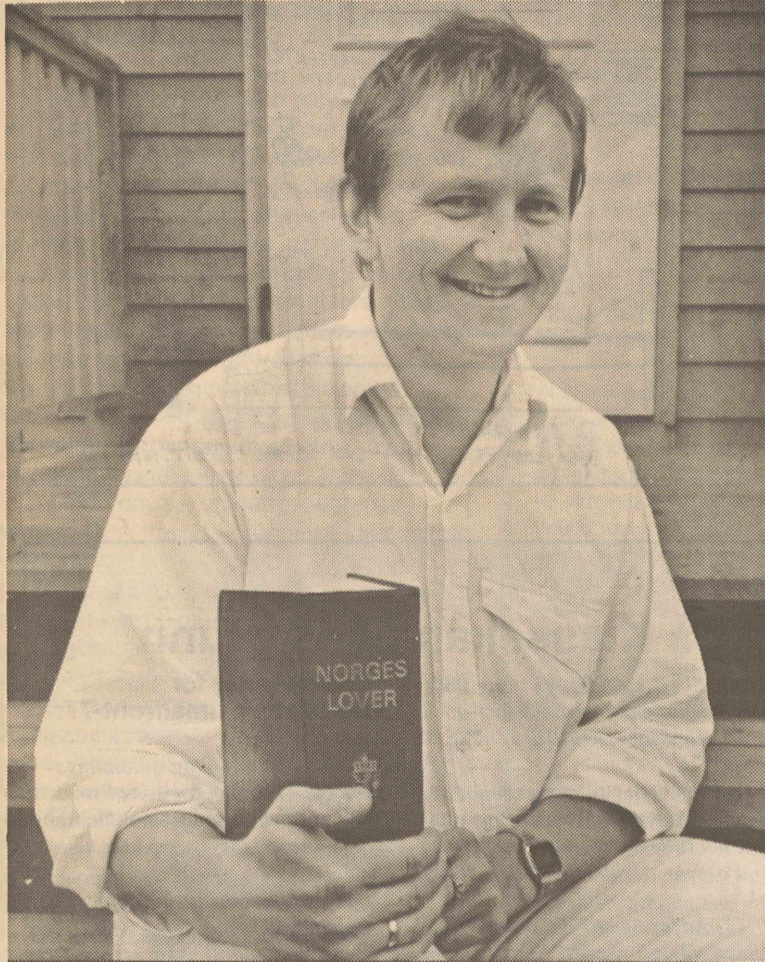
NEKTER

å innføre tregangers-regel

Jus-professor omgår universitetsstyret

Innføringen av tregangers-regelen ved Universitetet i Tromsø skaper strid. Professor Jens Edvin Andreassen, instituttleder ved IRV, sier til Utopia at regelen ikke kommer til å gjelde hos dem.

- Universitetsstyret kan ikke treffe noen beslutning om tregangers-regelen. Dette må gjøres av instituttene. Og siden vi ikke har vedtatt å innføre den, vil ikke den gjelde hos oss, sier han.

Jus-professor Jens Edvin Andreassen nekter å etterfølge Universitetsstyrets vedtak om tregangers-regel. Foto: Bladet Tromsø

Utspillet til jus-professoren har vakt reaksjoner på universitetet, og en av de som har reagert er eksamensinspektør Wivi Haugland.

- Ett institutt kan ikke sette seg utenfor Universitetsstyrets vedtak, det er administrativ ulydighet. Så lenge vedtaket om tregangers-regelen ikke er opphevet av departementet, så gjelder den, sier hun.

Av Siri Skogstad Berntsen og Øyvind Eggen

Den såkalte tre-ganger regelen som ble innført i fjor, sier at en student ikke kan gå opp til eksamen mer enn tre ganger i ett fag. Men om regelen skal gjelde, ser ut til å bli helt avhengig av hva du studerer. For det er instituttene som avgjør søknaden om dispensasjon, og det viser seg at det kommer til å bli svært ulik praktisering fra det ene instituttet til det andre.

Medisin kommer sannsynligvis til å praktisere regelen strengt, mens man på IRV ser helt bort i fra regelen.

- Ulovlig vedtak

- Universitetsloven gir ikke Universitetsstyret mulighet til å vedta en tregangers regel for instituttene. I følge loven kan styret gi retningslinjer, men ikke gjøre vedtak. Det er opp til hvert enkelt institutt å fastsette regler om adgangen til å gå opp til eksamen på ny, sier instituttleder ved Institutt for Rettsvitenskap, professor Jens Edvin Andreassen.

- Dermed har Universitetsstyrets vedtak om å innføre tregangers-regelen vært i strid med loven, sier han.

Andreassen har fastholdt denne tolkningen av Universitetsloven helt

siden Universitetsstyret første gang gjorde vedtak om tregangers-regel.

Uklart svar fra departementet

Etter forespørsel fra Universitetsstyret har også Kirke, undervisnings- og forskningsdepartementet uttalt seg om saken. Men svaret var uklart formulert, og studieavdelingen ved UiTø tolket det som at Universitetsstyret hadde handlet riktig.

Imidlertid har kollegiet ved Universitetet i Bergen, med henvisning til det samme brevet fra departementet, kommet fram til Andreassens standpunkt. I Bergen er det nå opp til hvert institutt eller fakultet å innføre tregangers regel.

- Slik jeg ser det har Studieavdelingen misforstått brevet fra departementet, mener Andreassen.

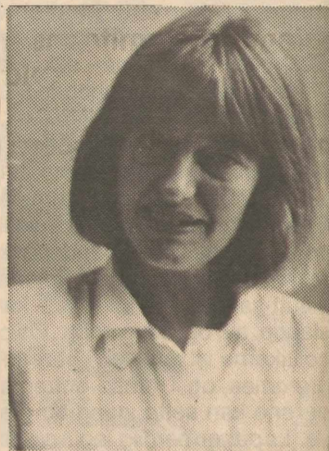
- Ved IRV kommer vi ikke til å innføre noen tre-gangers regel før det eventuelt har blitt vedtatt i instituttrådet. Men jeg ser ikke at vi i dag har noe behov for det, sier han.

- Vedtaket gjelder!

Eksamensinspektør Wivi Haugland er derimot ikke enig i Andreassens tolkning.

- Vi sendte et brev til departementet for å få klarlagt om vi hadde begått noen feil i denne saken. Vi fikk et brev tilbake, der vi fikk kritikk for ikke å ha sendt saken ut på høring. Men de ba oss ikke om å oppheve vedtaket, så vi tolker det dit hen at vedtaket fortsatt gjelder, sier Haugland.

Hun reagerer på Andreassens utspill, og mener at ett institutt ikke kan sette seg utenfor vedtaket. Haugland mener også at avgjørelsen om dispensasjon ikke skulle vært delegert instituttene. Hun ønsker en fel-

- Administrativ ulydighet, sier eksamensinspektør Wivi Haugland. Foto: A

les avgjørelsesinstitusjon, for å sikre større likebehandling av studentene.

Urettfærdig ordning

- Det er en urettferdig ordning om tre gangers regelen skal gjelde avhengig av hva du studerer, sier hun.

Haugland er tilhenger av streng praktisering av tre gangers regelen for å få studentene til å være oppmerksom på forholdet med å gå opp til eksamen.

- Det er et stort administrativt apparat som settes i gang foran eksamen, og det er mye bortkastet ressurser om bare halvparten av studentene møter opp. Dette var bakgrunnen for innføringen av tregangers regelen. I tillegg har vi faglige aspekter. Klarer du ikke å gå opp etter tre ganger bør du kanskje se deg om etter et annet institutt, sier hun.

Rektor Ole D Mjøs er derimot innstilt på å bøye seg.

- Dersom den enkelte avdelingen nekter å etterfølge Universitetsstyrets vedtak, må vi bøye oss for dette tilfellet må nok vedtaket tolkes som en sterk anbefaling heller enn som en pålegg, sier han.

- Ser du et behov for en tregangers-regel?

- Ja, Universitetsstyret har konstruert saken selv. Vi fikk spørsmål fra blant annet medisinstudentene om dette.

Tretermin på engelsk

Mye tyder nå på at engelskstudenter fra høsten av vil bli med på et forsøksprosjekt med en treterminordning. Denne treterminordningen går ut på at studieåret blir utvidet med et semester. På ett kalenderår skal man nå ha muligheten til å ta engelsk mellomfag i tillegg til forprøven i språkvitenskap og fonetikk - i alt 33 vektall.

Av Ingveig Holand Wahl

I februar fikk universitetet ja på en søknad til Kirke, undervisnings- og forskningsdepartementet om innføring av denne ordningen på Allmenn litteraturvitenskap. Søknaden omfattet i utgangspunktet også engelsk, men denne delen ble ikke innvilget av departementet. Universitetet har nå forandret mye av den opprinnelige planen på prosjektet i engelsk, og har nå fått klarsignal.

Den store forskjellen mellom de to forslagene er antallet vektall en student skal igjennom hvert år. Ifølge det gamle forslaget skulle

en student kunne ta engelsk grunnfag pluss forprøven i språkvitenskap og fonetikk. Nå vil prosjektet også omfatte mellomfagstillegget. Nettopp på grunn av den store mengden med vektall hvert år er det delte meninger om prosjektet opppe på ISV, forteller administrasjonsleder ved ISL, Anne-Cathrine Andersen.

-Den gjennomsnittlige student tar i dag 12 vektall i året. Vi er usikre på om vi vil få alle med oss gjennom et såpass krevende prosjekt som dette, forteller Andersen.

Unngå lukking?

Det har tidligere vært snakk om at prosjektet krevde en lukking av

studiet. Man trodde ikke det fantes penger nok. Ifølge Andersen jobbes det nå hardt for å få med så mange som mulig på prosjektet.

-Tidligere trodde vi at vi måtte halvere antallet studenter på de to fagene. Jeg håper vi nå får flere studenter med enn først antatt. Universitetsledelsen er innstilt på å stille ekstra midler til disposisjon, forteller Andersen.

En dobbeltkjøring med to grupper er likevel utenkelig, mener hun.

- Vi har ikke nok midler til å undervise både en prosjektgruppe og en gruppe etter dagens system.

Studiefinansiering uklart

Departementet har ikke kommet med noe klart svar på hva en student kan vente seg i lån og stipend ved en slik ordning. Universitetet har anbefalt at en stor del av studiefinansieringen gis i form av stipend.

Slår ut for første gang i år

Tre-gangers regelen som ble innført i 1990, har nå slått ut for første gang. Studieavdelinga har motatt fire søknader om dispensasjon fra regelen. En av disse søknadene gjelder en student som har vært opp til eksamen 14 ganger, og en annen søknad har hatt 10 forsøk på å bestå.

Fagene det gjelder er forprøven i filosofi og forprøven i fonetikk og språkvitenskap, og alle disse søknadene er innvilget av de respektive instituttene.

Når det gjelder akkurat disse søknadene kommer det ikke til å bli noe problem å få innvilget dispensasjon fra tre-gangers regelen. Begrunnelsen er at de er obligatoriske for en grad eller ett fag.

Som student blir du registrert som "synderegisteret" om du stryker en eksamen, om du lar være å gå opp eller hvis du går under en eksamen. Har du levert inn en avviklingsmelding er du selvfølgelig untatt.

Slutten for "det røde universitetet"

Stort flertall for nytt reglement

Reglementskomiteens innstilling til ny studentorganisering ble vedtatt med et overveldende flertall av Hovedallmøtet 19.mars. Nærmere 200 studenter hadde møtt fram - den høyeste oppslutningen på flere år. Bare noen av Studentutvalgets medlemmer -

sakens "tapere" - stemte imot forslaget. Dermed er Studentutvalgets innflytelse for studentpolitikken kraftig redusert til fordel for Studentrådet - og Tromsø kan ikke lenger kalles "det røde universitetet".

Av Øyvind Eggen (tekst og foto)

Det er nemlig Studentutvalgets radikale flertall som har hatt størst innflytelse for studentpolitikken siden universitetet åpnet for studenter i 1972. Nå er Studentrådet gitt atskillig mer reell makt. Dette organet velges av et fast antall representanter fra hvert institutt, i motsetning til Studentutvalget som til nå har blitt valgt direkte av Hovedallmøtet.

Brøt "reglene"

Hovedallmøtet varte i flere timer med detaljdiskusjoner og engasjerte innlegg fra flere sider, men endte tilslutt opp med en avstemming om to alternativer; det opprinnelige forslaget fra Reglementskomiteen i forhold til det eksisterende reglementet. Flere andre forslag til vedtak var levert fra forskjellige fraksjoner, men de ble trukket eller avvist. Mot slutten av møtet var det et tydelig ønske om å få saken ferdigbehandlet snarest mulig, og det førte til at man "brøt reglene" på flere punkter. Blant

annet ble ikke dissensene til reglementskomiteens innstilling behandlet.

Studentutvalget sin egen innstilling til vedtak ble avvist på formelt grunnlag tidlig under møtet, fordi man mente at det var begått saksbehandlingsfeil. Innstillingen innebar få endringer i forhold til dagens struktur.

Lang prosess

Dagens nye reglement er resultatet av en lang prosess. Studentrådet nedsatte i fjor høst en reglementskomite med mandat til å vurdere "alternative organisasjonsformer", spesielt med tanke på økt engasjement omkring studentpolitikken. Det er denne reglementskomiteens innstilling som ble vedtatt forrige måned.

Men det har flere ganger tidligere i universitetets historie blitt tatt initiativ til en lignende reglements- endring. Diskusjonen har pågått i flere år, uten at det har blitt resultat. Hele tiden har det vært et mindretall blant studentpolitikkerne som har ment at studentutvalget har hatt for mye

FULLT: Fremmøtet til Hovedallmøtet var bedre enn på flere år.

reell makt. Man har hevdet at verken Hovedallmøtet eller Studentutvalget, som velges av HAM, har vært representativt for Tromsø-studentene.

- Svekket HAM

- Jeg mener det nye reglementet innebærer en klar svekkelse av Hovedallmøtet, sier Studentutvalgets leder Marit Engebretsen.

- Dessuten er jeg redd for at vi får for mye byråkratisering som følge av at en del oppgaver er overlatt Studentrådet. Vi kan få en innsnevring av studentpolitikken. Jeg tror også det er uheldig at det nå er opp til hvert enkelt institutt hvordan man skal organisere studentpolitikken, mener hun.

- Også Studentutvalget har blitt svekket, men endringene er ikke så store. Utvalget er fortsatt det saksbehandlende organet.

Men jeg synes det har blitt mye diskusjon om makt, uten at noen har definert hva som menes med det. Det ligger selvfølgelig litt makt i det å være et arbeidsutvalg, men vi fatter ikke vedtakene. Vi har aldri fattet vedtak på vegne av studentene, hevder Engebretsen.

- Det er egentlig relativt uinteressant hvem som sitter med makten. Den viktigste oppgaven vi har nå, er å fange opp studentene og engasjere til en innsats for studentpolitikken.

Mistillitserklæring?

- Kan det overveldende flertallet på tvers av SU-flertallets innstilling tolkes som en mistillitserklæring?

- Nei, det mener jeg ikke. Diskusjonen gikk jo ikke på den politikken vi har drevet. Dersom det var ment slik, burde det heller vært frem-

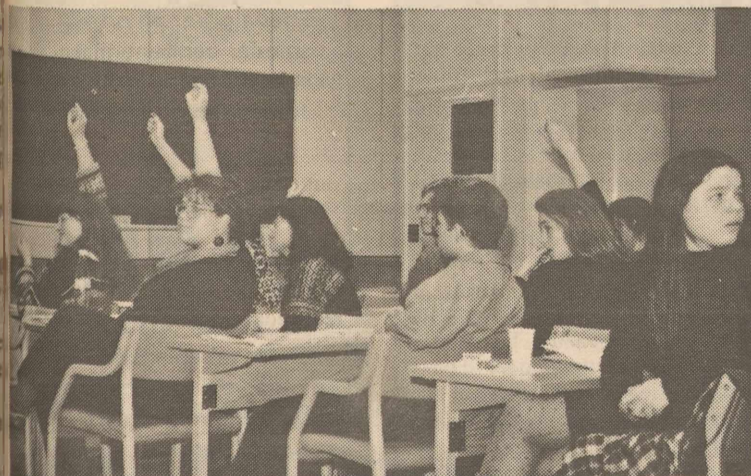
met som en mistillitserklæring.

- Jeg savnet en debatt under Hovedallmøtet om hvilke visjoner vi skal ha. Man burde spurt seg om hva man egentlig ønsker, hvilke mål man skal ha med studentpolitikken før vi gikk over til detaljene.

- Hva må nå til for å sikre et engasjement omkring studentpolitikken?

- En styrking på instituttplan er spesielt viktig nå når man har begrenset den enkelte students mulighet til å påvirke studentpolitikken gjennom Hovedallmøtet. Vi må blant annet etablere fagutvalg som fungerer.

Det var jo gledelig at så mange møtte opp på Hovedallmøtet, og nå håper jeg bare inderlig at de mange som møtte opp vil fortsette å engasjere seg i studentpolitikk, sier Engebretsen.

STEMTE MOT: Bare studentutvalgets radikale flertall stemte mot reglementsendingen.

Willy Haugli:

- Erobringskamp

Politimester Willy Haugli, tidligere universitetsdirektør i Tromsø, er en av dem som i lengst tid kjempet mot at Tromsø skulle oppfattes som "det røde universitetet". I hans periode som universitetsdirektør fra 1969-1980 kjempet han sammen med nåværende direktør Harald Overvaag mot det han kaller "invasjonen av AKP-ere".

- Det ble en slags erobringsskamp mellom studentene og oss. Vi følte vi måtte demme opp for den røde politiseringen. Det ble en del verbale konflikter, og det er ikke tvil om at Overvaag og jeg spilte en betydelig rolle i å demme opp for utviklingen. Vi mente at det ikke fantes grenser for drivet mot venstre, og var redde for at det skulle spre seg

ikke bare på universitetet, men også til de andre universitetene og resten av landet. Hadde ikke vi kjempet imot, ville det røde engasjementet ødelagt institusjonen, sier Haugli til Utopia.

- Hovedallmøtene ble til rene manipulasjonsmøter. Studentrådet skulle jo være en slags motpol til dette, men det fungerte bare en kort stund før det ble funksjonsudyktig, mener han.

- Jeg tror situasjonen er en helt annen nå. Studentene blir i større grad hørt. Men at de ikke ble hørt tidligere, kan de skyldes seg selv for. De var ofte så urealistiske at de ikke var til å høre på. Etterhvert som sakene ble mindre politiserende, ble studentene også tatt mer seriøst.

Det nye reglementet:

Her er de viktigste endringene i det nye reglementet for studentorganiseringen i Tromsø:

* Hovedallmøtet skal avholdes kun en gang i semesteret. Den viktigste oppgaven blir å legge opp et arbeidsprogram for studentpolitikken. Hovedallmøtet skal i mindre grad enn tidligere gjøre vedtak i enkeltsaker, men skal foreta de fleste valg. Dette gjelder blant annet studentrepresentanter til Universitetsstyret samt Studentrådsleder, som også blir leder av Studentutvalget.

Hovedallmøtet har mulighet til å avholde uravstemming i de viktigste prinsipielle sakene.

* Studentrådet skal som tidligere settes sammen av representanter for FSU, SSSR og alle instituttene. Dette er studentenes øverste organ mellom Hovedallmøtene. Det nye er at rådet skal innstille til forslag overfor HAM (tidligere Studentutvalgets oppgave), og velger selv medlemmene i Studentutvalget med unntak av leder.

* Studentutvalget vil fungere som både HAM og SR sitt arbeidsutvalg, og har informasjons- og koordineringsansvar overfor HAM, SR og instituttene arbeidsutvalg. Medlemmene i Studentutvalget velges av Studentrådet, i motsetning til tidligere da medlemmene

ble valgt av HAM. Dette innebærer også at Studentutvalget i større grad står ansvarlig overfor Studentrådet enn tidligere, da utvalget sto ansvarlig overfor HAM.

* Studentrådet skal nedsette en kontrollkomite som skal innstille i alle saker som angår reglement og fullmakter.

* Instituttene skal selv bestemme sin egen organisasjonsform. Det er altså opptil hvert enkelt institutt om man vil ha instituttallmøter eller ikke, og om man for eksempel vil velge sine studentrepresentanter ved urnevalg. Studentrådet skal lage et normalreglement for de instituttene som ikke har kapasitet til å utarbeide sitt eget.

Sivilingeniørstudiet: - Flagg uten skip

- Universitetet har et flagg, men intet skip, sier professor Hauke Trinks til Utopia. Den internasjonalt kjente forskeren forlater Tromsø i protest mot den dårlige organiseringen av sivilingeniørstudiet. Også avdelingsleder Erling Sandsdalen har sagt opp sin stilling.

- Universitetet har lansert sivilingeniørstudiet som en salgsvare, men studiet er blitt et hittebarn som ingen vil ta ansvaret for. Jeg drar, og flere drar. Sivilingeniørstudiet er i ferd med å bli en B-klasse, sier Trinks.

Av Tore Vik og Øyvind Eggen

Tyskeren Hauke Trinks ble "headhunted" i 1990 fra et teknisk universitet i Hamburg, som han hadde vært med å bygge opp fra bunnen. Han er en internasjonalt kjent kapasitet, og ble ansatt i for å bygge opp og utvikle sivilingeniørstudiet i Tromsø. Men bare et par uker etter at universitetets første sivilingeniør ble uteksaminert, sier han takk for seg. Sivilingeniørstudiet som allerede var svakt og svært avhengig av enkeltpersoners innsats, har mistet sin viktigste ressursperson.

- Må forbedres

- Grunnen til at jeg drar er å gi et signal til universitetsledelsen om å forbedre sivilingeniørstudiet, sier Hauke Trinks.

- Etter min mening er det ikke nok profilert. Universitetet har sagt at de vil legge opp den beste utdanningen i landet, og har invitert studenter. De må være konkurransedyktige for eksempel med studenter fra NTH. Jeg frykter at hvis det fortsetter som nå med knappe ressurser, er det ikke så bra som jeg mener den må være.

- Ansvar for sivilingeniørstudiet er pulverisert, fortsetter Trinks. Ansvar er fordelt, en del på biologi, en del på datafag og så videre. Men ingen av de gamle institusjonene er interessert i å ta ansvar, og vi må kjempe mot det gamle systemet, der de enkelte seksjonene prøver å holde på gamle maktposisjoner.

Sivilingeniørstudiet må organiseres på nytt med en egen gruppe med et samlet ansvar, slik som for eksempel for Fiskerihøgskolen.

Universitetet svikter

- Universitetsledelsen har lansert sivilingeniørstudiet som en salgsvare, men det er ingen hjelp fra Universitetet. Styret tror to-tre stillinger er nok. Sivilingeniørstudiet må ha mer ressurser og teknologisk utstyr. Ideen med et tverrfaglig sivilingeniørstudium er interessant, men man skal ikke forstyrre det fine miljøet på Universitetet i Tromsø med et uønsket barn, sier Hauke Trinks.

- Vil du si at studentene på sivilingeniørstudiet får for dårlig utdanning?

- De studentene som er ferdig nå, har fått en god utdanning på grunn av stort engasjement og innhenting av forelesere. Men det går ikke i lengden. Jeg drar, og det er flere som drar. Jeg frykter at sivilingeniørstudiet er på vei til å bli en B-klasse, avslutter Hauke Trinks.

- Beklagelig

- Hauke Trinks' oppsigelse er veldig beklagelig for oss. Trinks har vært en enorm drivkraft, og pådriver for sivilingeniørstudiet. Vi har hatt samtaler for å prøve å få han til å bli, men uten resultat. Nå håper vi å kunne få beholde han i professor 2-stilling, sier rektor Ole D Mjøs.

- Hva med kritikken som har blitt rettet mot ledelsen?

- Hele spørsmålet om sivilingeniørstudiet er oppe til drøfting, og vi føler vi har hatt en god dialog blant

Professor Hauke Trinks, en av sivilingeniørstudiets viktigste ressurspersoner, sier opp i protest.

Foto: A

annet med Trinks. Vi satser på studiet, og vil sikre oss at studentene får den aller beste undervisning. Vi ønsker på alle mulige måter at sivilingeniørstudiet skal bli en suksess. Vi har da også lagt inn flere stillinger de siste årene, og vil hele tiden vurdere å legge mer ressurser inn, sier han.

Rekordtap for Lånekassen

Lånekassen regner med å tape nesten to milliarder kroner på studielån som ikke blir tilbakebetalt. Stadig flere tidligere studenter klarer ikke å betale tilbake det de skylder. Tapene er størst i Nord-Norge. Sannsynligvis må 250 millioner kroner avskrives som tapt i landsdelen.

- Stipenddelen må økes, sier direktør Jan S. Levy i Lånekassen.

Av Øyvind Eggen

Arbeidsledighet og økonomisk krise fører til at stadig flere får problemer med å betale tilbake studielånet. Dette på tross av at mange får betalingsutsettelse, med eller uten rentefritak. Bare i Nord-Norge må 250 millioner avskrives som tapt. I tillegg er det en klar tendens til at problemet er størst i de største byene.

- Situasjonen i Nord-Norge er verre enn i resten i landet, men det er ikke noen dramatisk forskjell. Hadde det ikke vært for avskrivningen av studiegjelden for arbeidstakere i Finnmark og Nord-Troms, kunne det vært atskillig verre, sier regionssjef Wiggo Fjellberg ved Lånekassen i Tromsø.

Rekordstore utlån

Over hele landet blir det stadig flere studenter med stadig høyere lån. Antallet studenter som mottok støtte var rekordstort i fjor. 6,7 milliarder kroner ble utbetalt i lån og stipend til

Direktør Jan S. Levy i Lånekassen og regionssjef Wiggo Fjellberg er enige om at stipenddelen bør økes.

Foto: Knut Sætre/Bladet Tromsø

193.000 studenter. Samtidig var det dobbelt så mange studenter som avsluttet studiet med mer enn 200.000 i lån.

Det har også vært en tendens til at spesielt studenter fra Finnmark tar opp mer studielån, sannsynligvis på grunn av den gunstige nedbetalingsordningen.

Verst for korte studier

- Tendensen er at de med kortest utdanning, det vil si bare videregående skole, har størst problem med betalingen selv om de ofte har minst lån. Dette skyldes nok at de har vanskeligst for å komme ut i jobb. Men dersom ikke den generelle økonomiske situasjonen bedrer seg, kommer kanskje universitetsstudentene etter om noen år. Slikt sett har vi kanskje bare forskjøvet problemet innen høyere utdanning.

- Lånekassen vurderer ikke en persons mulighet til å betale tilbake studielånet i det han søker, og vi har heller ikke noe ønske om å nekte noen lån. Poenget er jo at det skal

være mulig for alle å få lån, sier Fjellberg.

Øk stipenddelen!

- I Lånekassen har vi et absolutt ønske om å øke stipenddelen. Men dette er jo selvfølgelig avhengig av hva samfunnet vil investere i studiefinansiering. Selvfølgelig hadde vi gjerne også sett at realrentene på lånet ble lavere. Men rentenivået i Lånekassen er nok likevel den absolutt rimeligste på dagens marked, sier regionssjef Fjellberg.

- Gjeldsbyrden har blitt alt for høy for mange låntakere, mener også direktøren i Statens Lånekasse, Jan S. Levy.

- Løsningen på dette må være en høyere stipenddel, for dermed å få et mindre samlet låneopptak, mener han og viser til situasjonen i Danmark. Her var man tidligere i en lignende situasjon, noe som førte til at man høyner stipenddelen kraftig.

- Men det er tvilsomt om det er realistisk å kunne nå opp til det danske nivået, mener han.

Det kommer alltid en buss...?

...men mange studenter har uttrykt misnøye med busstilbudet mellom Universitetet og sentrum. Etter RiTØ's ankomst har problemet med fulle busser meldt seg, og flere har måttet vente til neste buss.

Men plansjef Kjell Jensen i Tromsbuss har ikke har mottatt klager.

- Jeg er ikke inneforstått med dette problemet. Tromsbuss prøver å innrette tilbudet til beste for alle parter ut fra hva vi har kapasitet og økonomi til, sier han.

Han forteller videre at på grunn av ekstra trafikk fra sentrum til Universitetet har Tromsbuss satt opp tre ekstrabusser i rute 20 til følgende tider: 07.50, 11.40 og 13.40. Fra Universitetet er det satt opp ekstrabuss for rute 20 klokken 12.10, 12.40 og 13.10, samt en ekstraavgang for studentekspresen i rute 40 til Universitetet klokken 08.50 og 09.50, og fra Universitetet klokken 18.10.

Jensen opplyser også at fra oktober vil rute 20 få fire avganger i timen, mot nå tre turer.

Sigarettsneiper forsøpler

Driftsentralen har sett seg lei på alle sigarettneipene som ligger slengt utenfor de forskjellige universitetsbygningene.

Hermed er oppfordringen videreført: Skjerp dere!

FIRST STOP KILROY
NEXT STOP ANYWHERE

GO FREE

Reiser til ungdom og studenter som vil ut i verden på egenhånd. Start ditt eventyr i f.eks. New York fra kr. 1770,-.

GO FAR

Spesialpriser på rutefly som får pengene til å rekke lengre. Jorden rundt fra 9.890,-.

GO WILD

Reiser hvor du kan endre reiseplanene underveis og få hjelp av over 200 reisebyråer rundt i verden.

GO NOW

Les mer i vår nye ferieguide.

Klassetnr og studietnr - kontakt oss.

Tromsø, Breivika Tlf: 083-75820
Oslo, Blindern og Nedre Slottsgt. 23.
Tlf: 02-853200
Bergen, Studentsenteret
Tlf: 05-326400
Ås, Moervn. 10 Tlf: 09-941120

SPESIALPRISER FOR UNGDOM OG STUDENTER

RØYKING FORBUDT på hele universitetet

Nå blir det ikke lenger tillatt å røyke i noen av kantinene på universitetet. Ønsker du å ta deg en sigarett må du finne deg i å gå utendørs.

Sosialdepartementets nye forslag til forskrifter om røyking innebærer at hele universitetet kommer til å bli røykfritt.

Det holder ikke lenger med egne røykesoner i enden av et rom, en halv vegg eller andre mer eller mindre halvåpne løsninger. I et lokale hvor det foregår servering sammen med andre aktiviteter skal lufta være røykfri heter det i forslaget.

Av Siri Skogstad Bernsten
Foto: Oddgeir Sagerup

Unntaket gis der det finnes egne røyke-rom. Dette er i følge forskriftene lokaler med fysiske skillelinjer, som hele tette vegger, dører, gulv og tak. Skiller som bare består av bjelker, eller er åpne på andre måter, halve vegger og lignende regnes ikke som fysiske skillelinjer, skriver avisa Nordlys.

Det eneste røyke-rommet på universitetet som tilfredstiller de nye kravene om tette vegger, er det lille røykerommet ved universitetsbiblioteket. Men det rommet er så lite at hvis to røyker samtidig er hele rommet tåkelagt på et øyeblikk.

Motsatt effekt?

Målfrid Larsen i Studentrådet regner ikke med at universitetet kommer til å prioritere ombygginger innenfor sine rammer, selv om hun mener forholdene må legges til rette også for dem som røyker.

- Departementet må derfor komme med penger til slike tiltak, samtidig som reformen gjennomføres, sier hun.

Målfrid Larsen er redd for at et totalforbud mot røyking på hele universitetet kommer til å gi motsatt effekt enn tilsiktet.

- Det kan bli slik at folk røyker overalt, sier hun.

Studentrådet har kommet med en høringsuttalelse til de nye forskriftene. Der slår de fast at de mener det er for drastisk at forskriftene skal begynne å gjelde allerede den dagen det blir vedtatt. Studentrådet mener det går for fort.

- Først må det komme instruksjoner som pålegger utdanningsinstitusjoner å bygge om kombinerte lokaler, slik at det blir rom både for røykere og ikke-røykere. Et røykeforbud blir overholdt i mye større grad, hvis det finnes et alternativ, sier de.

I følge sosialdepartementet vil dette røykeforbudet også omfatte butikksentra, overbygde gateareal, kino- og teatervestibyl, ankomst og

Røykerne må ut: Etter sosialdepartementets nye forskrifter får ikke røykerne lenger sitte i kantina.

avgangshaller for transportmidler. Heller ikke bingo-spillere får lov til å ta seg en røyk til utfyllingen av bingo-heftene.

Fristen for videresendelse av høringsuttalelsen er 31. mars. Når de nye forskriftene blir satt i verk er vanskelig å si. Det forrige forslaget

som var av viktighet for inneklimaet ble utsatt i ett og et halvt år før det ble tatt en avgjørelse.

Studenter med hodepine

Studentene på Domus-bygget får prøvet sin konsentrasjonsevne og tålmodighet. Hamring, banking og støyende boring er blitt noe av studentenes hverdag. Mange av studentene spør seg hvorfor denne oppussingen ikke kan vente til etter eksamen.

Av Sten-Rune Roland
Foto: Oddgeir Sagerup

I høst var det endel aktivitet fra studentenes side for å unngå å havne i Domus-bygget. Etter vel tre måneder er det delte meninger om lokalene. Noen er opptatt av at de ikke er i kontakt med andre studentgrupper enn de som tilhører deres eget fag. Andre klager på at det ikke er tilgang på faglitteratur siden universitetsbiblioteket har nektet å plassere ut bøker på grunn av dårlig sikring, som de kaller det. Atter andre er fornøyde og trekker frem den gode plassen som er tilgjengelig. Det er sjelden problemer med å skaffe seg kollokvierom.

Oppussingsarbeidet den siste måneden har opptatt og irritert de fleste av studentene. Fra tidlig morgen til ut på ettermiddagen sitter studentene og hører på boring og hamring som foregår et eller annet sted i bygget.

I uke 15 skal lesesalen på Domus-bygget stenges på grunn av oppussingen. Dette går også ut over studentene i og med at forelesningene pågår på Verdensteateret. Eneste alternativ blir å dra opp på universitetet for å lese, noe som medfører mye pendling.

Et annet og stort problem er at eksamen i mange andre fag legges til lesesalen på Domus. Flere ganger har studenter møtt opp på lesesalen for så å finne oppslag som sier at lesesalen i dag er stengt på grunn av eksamen. Det er uheldig at alle eksamener skal legges til ett lokale fordi det rammer en og samme studentgruppe.

Representanter for administrasjonen på ISV visste ikke at det pågikk oppussingsarbeid på Domus-bygget. Plan- og Utbyggingsavdelingen, PLUT, hadde visst hørt om noe slikt, trodde de, da Utopia forhørte seg.

Støy skaper problemer for studentene i Domus-bygget.

På kommando...LUKK!

lovendring kan ramme Tromsø

Universitetet i Tromsø kan bli tvunget til å lukke en rekke hovedfag selv om ressursene skulle være tilstrekkelige til å holde hovedfagsstudiene åpne. Et forslag til endring av Universitetsloven går ut på å legge faglige minstekrav til grunn for opptak til hovedfag, i stedet for dagens praksis med kvoteordning.

Tromsø vil bli hardest rammet av dette da vi trolig har den beste ressursituasjonen i landet. Forslaget vil sannsynligvis bli forkastet på grunn av sterk motstand fra høringsinstansene, men kan komme på dagsorden igjen i forbindelse med endringen av Universitetsloven i 1994.

Av Arne Hauge og Øyvind Eggen

Universiteter som vil holde sine hovedfagsstudier åpne kan bli tvunget til å lukke dersom de foreslåtte lukningsregler i Universitetsloven blir vedtatt av Stortinget. Lukningsreglene kan forutsette et landsomfattende faglig minstekrav til studentene som vil ta hovedfag. Det er Studentforum som skriver dette i siste utgave.

Det nye endringsforslaget innebærer for eksempel at hvis det kan tas opp ti hovedfagsstudenter, og bare åtte melder sin interesse, så kan noen av disse bli nektet hovedfagsplass på grunnlag av for dårlige karakterer til mellomfag.

Det var Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, med Gud-

mund Hernes i spissen, som framsatte endringsforslaget. Ifølge studentavisen Universitas har departementet bestemt seg for å trekke forslaget, men den formelle avgjørelsen er ikke tatt. I alle tilfelle vil endringsforslaget bli aktuelt i forbindelse med revideringen av Universitetsloven som er på trappene.

To opptakssystemer

Etter dagens lovverk skal opptaket av studenter til hovedfag kun begrenses etter kvoteordning, det vil si av hensyn til ressurser. Hvis departementet får igjennom sitt nye forslag, vil opptaket kunne begrenses etter faglige kriterier, altså karakter-sperre.

Like kriterier

Fra en del universitetsmiljøer er det kommet signaler som antyder at

man bør legge seg på en linje der man innfører landsdekkende, faglige minstekrav før en student kan ta til på hovedfagsstudiet. Dette forutsetter imidlertid at karakterene blir satt ut fra forholdsvis like kriterier fra institusjon til institusjon.

- Utanning må være nok

Nestleder i Norsk Studentunion, Morten Pettersen, sier til Studentforum at problemet møtes på en gal måte når det innføres karaktersperrer. Fire års utanning må være nok til å komme inn på hovedfag, mener han, og hevder videre at departementets forslag er svært kritikkverdige.

- Lukking av hovedfag bør kun skje midlertidig. Vi går sterkt inn for at hovedfagsstudier skal være åpne.

Hernes sin månedslønn lik studentens "årslønn"

Utdanningsminister Gudmund Hernes har like mye netto på en måned som du har på et år! Gjennomsnittsstudenten får omtrent 55200 kroner fra staten i året. Det rommer et månedsforbruk på kr 4600,-. Hernes tjener kr

627800,- netto, som tilsvarer en månedslønn på hele 52316 kroner. Han har altså mer enn 11 - elleve - ganger så mye til disposisjon som dem han er satt til å fremme interessene til, studenten.

Av Pål Iversen

Det er Ligningskontoret i Oslo som kan opplyse om Gudmund Hernes' nettoinntekt for 1990.

- Det er det offisielle, humrer mannen på ligningskontoret, - vi vet jo ikke, det kan jo være mørketall på dette området også.

Det skal riktignok legges til at lønna som statsråd ikke er så stor som 627800,- pr. år. En stor del av Hernes sin inntekt stammer fra andre oppdrag han tar på seg, blant annet som en funksjon av sin professorstilling.

Uansett vil det være god progressjon på lønnsstigen for en student dersom han eller henne satser på en stilling som utdanningsminister.

Gerhardsen: åtte ganger minstepensjonisten

Minstepensjonisten har 56976 kroner i året. Til sammenligning har sosialminister Tove Strand Gerhardsen 386600 i netto inntekt. Minstepensjonisten i Norge i dag må altså klare seg med omtrent en åttendedel av det sosialministeren har til disposisjon. Det vil si at om sosialministeren bruker hele lønna i løpet av et

år, og ingenting annet, så ville hun med samme forbruk vært fri for pen-

ger 20. februar om hun skulle leve på det en minstepensjonist får.

Studenten fattigere enn minstepensjonisten

Student: "langhåret, revolusjonær ungdom som lever og snylter på skattebetalernes penger."

Minstepensjonist: "eldre person som i en mannsalder har slitt og betalt skatt, men som får altfor lite igjen i form av pensjon. Lever knagert."

Av Pål Iversen

En vanlig student med maksimalt lån og stipend vil få kr 55200 per år fra staten. Av dette utgjør lånet fra Lånekassen kr 47200 og stipend kr 8000. En minstepensjonist vil få utbetalt et grunnbeløp på minimum 56976 kroner i året. Mange

pensjonister får imidlertid grunnstønning og hjelpestønning, og da vil årssummen bli kr 70811. Det er en forskjell på opptil 15611 kroner til fordel for pensjonisten.

Dette skal i teorien være nok til husleie, strøm, mat, transport, materiell, hjemreiser, klær, julegaver og fornøyer både for studenten og pensjonisten.

Trygdekantoret i Tromsø kommune kan opplyse at dagens enslige minstepensjonist får kr 4748 per måned utbetalt. Dette utgjør 56976 på et år, og er det minste beløp som kan utbetales til en pensjonist. Et beløp som ligger 1776 kroner høyere enn det en student får. I tillegg kan en pensjonist få utbetalt kr 433 i grunnstønning og 720 i hjelpestønning i måneden. Da er vi oppe i 5901 kroner og en årssum på 70811 kroner. Ikke mye, men likevel 15611 kroner mer enn en "vanlig" student får.

Forskere sier NEI til veiledning

To veiledere til seksti hovedfagsstudenter i Ofentlig politikk og administrasjon, kan bli situasjonen til høsten. Veiledningskapasiteten er allerede svært kritisk, og ubesatte stillinger kombinert med forskningsfri til forskere vil skape en uholdbar situasjon. Instituttet viser liten vilje til å leie inn eksterne veiledere.

Av Anders Røeggen og Øyvind Eggen

Antallet studenter har økt sterkt de siste årene og instituttet har ikke klart å demme opp for problemene. Studentene har gjennom den senere tid sett seg lei på alt rotet som er skapt på ISV, og vil sette søkelyset på vesentlige administrative svakheter.

Av seks veilederstillinger er to i dag ubesatt, en har forskningsfri og er dermed fritatt for undervisning, og i tillegg vil ytterligere en veileder gis forskningsfri fra høsten. På toppen av det hele er den ene av de to som er igjen også instituttleder, og har dermed redusert kapasitet til veiledning.

Veiledere har også i ulik grad har tatt på seg en del eksterne oppdrag, blant annet ved Høgskolesenteret i Harstad.

Nina Line har som talskvinne for studentene oppfordret studentene til å forlange mer enn hva som er gjort før.

- Den vesentlige problemstillingen er spørsmålet om antall veiledere. Det blir flere og flere studenter på instituttet, men til nå har det ikke blitt flere veiledere, mener hun.

I tillegg er fordelingen av studenter på hver veileder svært forskjellig. Mens en veileder har hele 24 hovedfagsstudenter å ta seg av, har andre ned til 10-15 studenter.

Bekymringen for neste semester har i det siste kommet klart til uttrykk av studentene. Studentene ser eksterne veiledere som eneste løsningen på kort sikt.

- Situasjonen er nå så kritisk at det ikke er holdbart. Det vitner om dårlig planlegging fra instituttet sin side når to veiledere sendes på forskningsfri samtidig. Instituttet må i nærmeste framtid begynne å kjøpe inn veiledere som et krisetiltak for å lette situasjonen, mener Line.

Etter et krisemøte i mars ble det etablert et fagutvalg bestående av representanter for de forskjellige instanser på instituttet. Utvalget skal se nærmere på den kritiske situasjonen.

Libris Centrum * Libris

BOKHANDELEN I SJØGATA

Vår 2. etasje: -Godt utvalg i fagbøker/skolemateriell.

Vi bestiller prompte det du trenger.

Vår 1. etasje: -Generell litteratur, engelske paperback's, natur, hobby, barn, mat, etc.

Tips oss om pensumbøkene dere trenger.

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø
Tlf.: (083) 83540

Hovedfag i krise

I verste fall vil ikke en eneste student blir tatt opp til hovedfag på de mest "sprengte" fagene ved Institutt for Samfunnsvitenskap (ISV).

I beste fall vil det bli tatt opp fem studenter per fag, noe som likevel medfører at omtrent tjue av de førti som har søkt foreløpig - ikke kommer inn.

Vedtaket om å lukke hovedfagene på ISV har skapt sterke reaksjoner blant studentene.

- Et slag i ansiktet fra universitetsledelsen, sier Andre Alfredsen. Han er en av de førti som har søkt, og som oppfyller karakterkravet. Likevel aner han ikke om han får plass.

Av Siri Skogstad Berntsen

Institutt for Samfunnsvitenskap ønsker å begrense tilgangen av nye studenter til fem per fag. Administrasjonen ved universitetet har derfor sendt en søknad til departementet om å få lukke hovedfagene offentlig politikk og administrasjon, samfunnsvitenskap, samfunnsplanlegging og sosialpolitikk. Dette er begrunnet med at en vil forsøke å begrense studenttallet til fem per veileder, som er idealet.

Krise

Per i dag er det "krise" i fagene pedagogikk, offentlig politikk og administrasjon og samfunnsplanlegging. Her er studentantallet på over 10 per veileder på de to førstnevnte

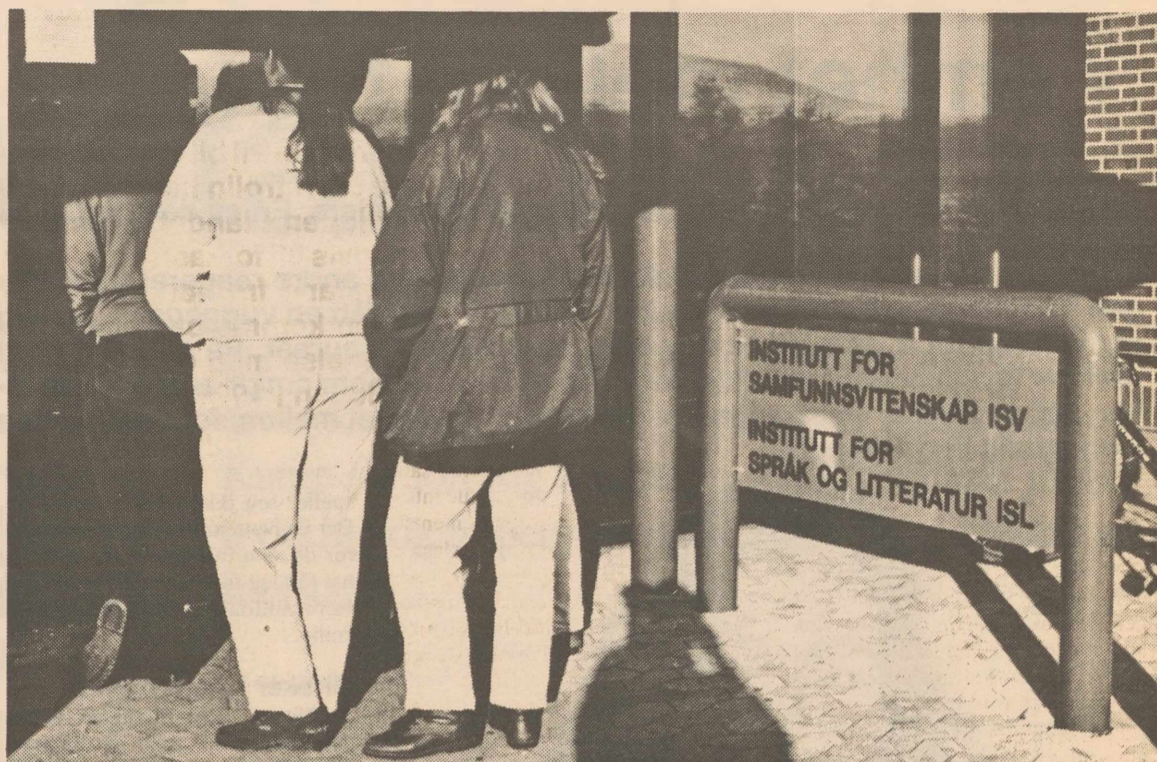
fagene og ni studenter per veileder på det siste. I følge interne notat Utopia har fått tilgang på er det ideelle egentlig å ikke ta opp en eneste student, men det foreslås likevel å godta fem studenter på hvert av de fire fagene.

Foreløpig er det i underkant av 40 som har søkt om hovedfagsplass. Tallet er ikke bekrefte ennå etter som søknadsfristen ikke gikk ut før 1.april.

Det vil da si at omtrent 20 studenter vil stå uten hovedfagsplass til høsten, og det til tross for at de oppfyller karakterkravet på 2,7.

Frustrerte studenter

Flere av disse studentene vet ikke om at universitetsstyret er innstilt på å lukke faget deres, da det ikke ble opplyst om noe slikt før søknadsfristen gikk ut. Dette innebærer at stu-

Mange studenter kan bli utestengt fra hovedfagsstudier.

Foto: Arkiv

dentene har regnet seg som sikker, og har derfor ikke søkt skoleplass andre steder.

- Studentene er frustrerte. Ingen vet hva som skjer, og om de kommer inn, sier pedagogikkstudenten Andre Alfredsen.

Han peker også på det faktum at hvis han ikke kommer inn vil han miste "turbo-stipendet" på over

60.000, som han kan få etter å ha fullført hovedfag på normert studietid.

- Nå er det mange som ikke vet hva de skal gjøre. De har sydd sammen et perfekt opplegg med grunnfag og vektall, og bare venter på å få starte opp, sier han.

- Universitetet vårt kalles åpent. Det medfører at når man får flere

studenter, får man også flere hovedfagsstudenter. Her har universitetsledelsen sovnet helt av, slutter han. Hovedfagsstudentene må stille seg i kø for å komme inn på ISV. Administrasjonen ved universitetet har søkt om å få kvoteregulere inntaket, i tillegg til karaktersperren på 2,7.

Vil departementet godkjenne LOVSTRIDIG LUKKING?

Universitetet har søkt departementet om ytterligere å adgangsregulere hovedfagsstudier ved Institutt for samfunnsvitenskap (ISV). Administrativ leder Ingeborg Harsten orienterte om dette under et ekstraordinært fagallmøte ved ISV, og studentene spør seg nå om departementet vil godkjenne lukkingen.

Av Terje Thomsen

Foto: Oddgeir Sagerup

Karaktersperren på 2,7 som tidligere har vært praktisert ved instituttet er i følge Universitetsloven lovstridig. Studentene har imidlertid stillt seg til å flytte over var da universitetet uten å informere studentene søkte departementet om i tillegg å innføre kvoteordninger for opptak til samfunnsvitenskaplige hovedfag allerede fra høsten.

Administrativ avgjørelse

På grunn av knappe tidsfrister ble dette vedtaket fattet av instituttadministrasjonen på rent administrativt grunnlag.

-Det er beklagelig av dette kan ramme de studenter som har regnet med å komme inn på hovedfag fra høsten sier administrativ leder Harsten.

Lederen for studentenes arbeidsutvalg ved ISV, Martin Rasmussen, poengterte umuligheten av at universitetet i det hele tatt kunne tenke på å innføre dette fra høsten siden studentene ikke ble informert før søknadsfristene gikk ut. De berørte kandidatene ble ikke gitt noen mulighet til å søke andre alternativer. Møtet seg enig i Rasmussens synspunkt.

Reell krise?

Studentrepresentant i Instituttrådet, Oddvar Svendsen, stilte spørsmålet om saken dreier seg om en reell krise. Han har nylig kartlagt den reelle bruken av veiledninger, noe som avslørte at det kun var skoleforskningsgruppa som hadde en reell krise ut fra den faktiske bruken av veiledningstjenester. Studentrepresentant i Universitetsstyret, Espen Kristensen, påpekte i en munter tone at hvis vi skulle lese statistikkene slik ledelsen gjør det vil hver student i snitt bruke ca. 60 år for å gjennomføre et hovedfagsstudium.

Krever forklaring

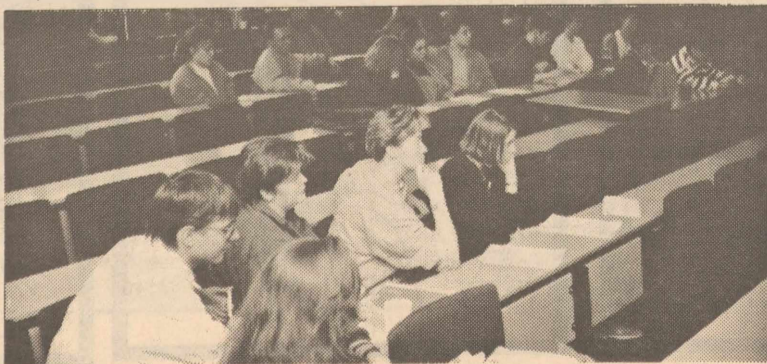
Høsten 1991 bevilget departementet 10 ekstramillioner for å opprette 200 nye studieplasser - herav 150 hovedfagsplasser for å fortsatt holde universitetet åpent. Det er i følge universitetets offisielle statis-

tikker bare opprettet 51 nye plasser. Studentene krever en forklaring på hva pengene egentlig er brukt til, da det er tydelig at de ikke er til studie-plasser. Kilder Utopia har vært i kontakt med sier at disse er brukt til administrasjon - og ikke undervisning, noe det har vært umulig å få bekrefte eller avkreftet av universitetsledelsen.

Budsjettfeil

Martin Rasmussen fra arbeidsutvalget spurte Ingeborg Harsten om hvorfor 8 av 67 vitenskaplige stillinger ved instituttet sto ubesatt, noe Harsten avfeide dette som en faktisk feil i sakspapirene - til tross for at tallene er hentet fra Universitetets offisielle budsjett.

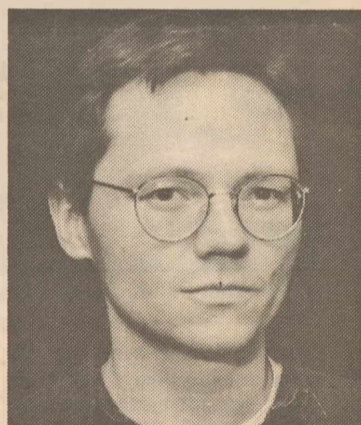
I et innlegg argumenterte førsteamanuensis Nils Aarsæther for at det kun var studentene som tapte på fortsatt å holde studiene åpne. Enkelte veiledere har over 20 studenter, noe som umuliggjør en tilfredsstillende oppfølging. Han ba møtet om å be universitetsstyret omprioritere vikarmidler. Hans forslag til kriseløsning var å engasjere en førsteamanuensis til hver av de kriserammede avdelingene på åremål for en tre til fire års periode.

Mange studenter møtte fram til det ekstra ordinære fagallmøtet

Administrativ leder Ingeborg Harsten orienterte studentene om lukking - etter at søknadsfristen var gått ut.

Oddvar Svendsen stiller spørsmål ved om det dreier seg om en reell krise.

Torlaug Løkenesgard Hoel

TANKE BLIR TEKST

Skrivehjelp for studentar

Den første boka på norsk som gir praktisk hjelp til studentar som skal skrive semesteroppgåver eller hovudoppgåver og til forfattarar og andre som skriv fagtekstar.

- Tek for seg skrivning som eit praktisk handverk, og gjer greie for dei mentale prosessane som ligg bak skrivearbeidet
- Tek opp problemet med skriveblokkeringar og viser korleis ein kan løyse det
- Gir råd om god språkbruk og viser korleis ein kan organisere teksten

Kr 178,00

Samlaget

Solidaritet

- ømhet mellom folk

Feiringen av Columbus-jubileet har mange motstandere. En av dem er Janne Bjerkan.

- Det er en sunn ryggmarksrefleks at jeg og mange andre reagerer på feiringen av 500-års vedvarende invasjon. Vi i vesten har fått en vuggегave, nemlig muligheten for å benytte oss av våre personlige ressurser. På en mået er vi født inn i lyset, men vi kan ikke fornekte det mørket som omgir andre mennesker. Det er viktig å vise solidaritet. Solidaritet er ømhet mellom folk, sier Janne med synlig engasjement.

Janne Bjerkan: Solidaritet er ømhet mellom folk.

Colombu-jubileet har mange aktører. Her hjemme har Utenriksdepartementet bevilget 60 millioner kroner til verdensutstillingen i Sevilla. Guttorm Guttormsgaard, opphavsmannen til Labyrinten her på Universitetet, skal delta på utstillingen. Forberedelsene har foregått i månedsvis på begge sider, både blant de som skal feire og de som protesterer. Motstanderne møtes i Sevilla i april for å diskutere 500 års motstand og EFs rolle i det hele.

Kamp for selvstendighet

Janne har arbeidet med Latin-Amerikaproblematikken i ti år, blant annet i Maputche-folkets nasjonale kommisjon i Chile. Opp gjennom disse åra har hun opparbeidet et kontaktnett som gir henne mulighet til å komme litt "på innsiden" av india-

nerne situasjon og deres kamp for politisk selvstendighet.

- Det er en forferdelig økonomisk og politisk slagside i Latin-Amerika i dag. Man må finne en annen fordelingsnøkkel for ressursene. Dagens politikk i Latin-Amerika har mange offer, spesielt kvinner og barn. De utgjør i mange tilfeller ryggraden i samfunnet, men det gjen-

"Den røde mann trakk seg alltid tilbake der den hvite mann trengte frem."

Hovding Seattle

speiler seg ikke i det politiske liv. Det er naturstridig å legge seg flat for de som misbruker den makt de har fått, og for meg er det sunt vett å være solidarisk med indianernes kamp.

Ønsker ikke kontakt

Mange indianergrupper ønsker minimal kontakt med omverdenen, iallefall med representanter for den "hvite rase". Misjonærer og turistvirksomhet er for dem begynnelsen til slutten, en fare for å bli innlemmet i den vestlige kultur som representerer undertrykkelse og utnyttelse. Selv en progressiv person blir ikke møtt med åpne armer, for også han er representant for den hvite verden.

- Det er vanskelig å reise. Du møter deg selv i døra til stadighet, konfrontert med egne fordommer, mangelen på tålmodighet og egoismen. Hjemme er det lett å være idealist, men på reisefot må en stadig legitimere reisen overfor folk som ikke har noe. Det er et problem, forteller Janne Bjerkan.

Nomadisk gjennomtrekk

Janne er en av dem som, i følge henne selv, sørger for dårlig gjennomstrømming i Universitetssystemet. Hun blir 30 år i løpet av høsten, men har fortsatt ikke hastverk med å starte på hovedfagsstudiet i historie. Først skal ryggsekken pakkes og Sør-Amerika besøkes i en sjumåneders rundreise.

- Jeg kjører mitt eget løp. Lånekassa er for meg en terminal for inn- og utgående angst. Studielånet skal jeg betale tilbake med blodrente, så jeg tar meg en del friheter nå. Det er viktig å reise! Kunnskap skal folde seg ut, og det har den ikke for gode muligheter til å gjøre her på Universitetet. Jeg lytter til stemmen inne i meg, det er langt viktigere enn å lyde alle moralistene. Studietida burde vært mer tilpasset muligheter for avbrekk og reiser. Slike erfaringer er like viktig som rent faglig kunnskap, sier Janne, og føyer til at SAIH ønsker flere aktive medlemmer. For tida er det ti personer som forsøker å dra igang et aktivt miljø, og mange aktiviteter venter i forbindelse med markeringen av 500 års motstand.

"Vi vet at den hvite mann ikke forstår våre skikker. Jorden er ikke hans bror, men hans fiende, og når han har erobret den, drar han videre."

Hovding Seattle

Tekst og foto: Trine Monge
Tegning: Erik Ødegaard
Kilder: 3. verden-magasinet "X"
"Under Dusken"

Colombus

- erobrer eller oppdager?

Da Columbus satte seil mot India i 1492, var det for å finne en raskere og tryggere handelsrute til Asia. Europa hadde handlet med Østen i en årrekke, men frakten på kamel- og hesterygg var tidkrevende og risikabel. Etter å ha proklamert for en rekke land at han kunne finne sjøvegen til India ved å dra vestover, fikk Columbus støtte fra dronning Isabella av Spania og satte seil. Med tre skip dro han vestover, overbevist om at han ville havne i India.

Colombus skulle vinne ære og berømmelse for den spanske kronen. Han skulle også spre kristendommen til landområdene han kom til. Det var startskuddet for en langvarig utbytting av det Latin-Amerikanske kontinent.

Når spanjolene brutalitet hadde utryddet for mange indianere, slik at de fikk problemer med å skaffe arbeidskraft, fikk de hjelp av portugiserne som hadde funnet Afrika på sine seiltokt. Afrikanere ble fanget, fraktet til Latin-Amerika og tvunget til å arbeide som slaver på europeernes plantasjer.

Den første skuta med slaver kom i 1518, men først godt over hundre år etter skjøt slavehandelen fart. I tidsrommet 1600-1800 ble nesten 20 millioner afrikanere sendt som slaver til det amerikanske kontinentet. Det var helt nødvendig å skaffe arbeidskraft for å videreføre utbyttingen av Latin-Amerika. Afrikanerne ble slaver for at europeerne kunne fortsette sin erobring.

Retning India?

Det var Europas behov for edle metaller som satte Christoffer Columbus på ideen om å finne sjøvegen til India. I Østen fantes rikdommer som Europa sårt trengte. Tross heftig propaganda for seg selv og sine planer i ulike europeiske land, var det bare dronning

Isabella av Spania som ga Columbus den nødvendige støtte. En ekspedisjon av denne størrelse var uhyre kostbar, og det var Isabellas finansrådgiver som betalte oppdagelsesreisen.

Under hele overfarten måtte Columbus lyve for sitt mannskap om tilbakelagte sjømil. Både Columbus selv og mannskapet var trolig klar over at de ikke var på veg til India. Men helt til han døde i 1502, sto Columbus på sitt: Han hadde funnet sjøvegen til India!

Utbytting

Colombus vendte tilbake til Spania med beskrivelser om den rikdom han hadde funnet. To år etter den første ekspedisjonen drar han ut igjen. Denne gangen sammen med 1500 personer, blant annet prester og forretningsmenn. De setter i gang med å utvinne Latin-Amerikas ressurser. Plantasjer ble grunnlagt, gruver åpnet og indianerne undertrykt. Europeernes brutalitet utryddet indianerne i tusentall, og rikdommer ble fraktet til Europa. I lang tid hadde Spanjolene og Portugiserne herredømmet over Latin-Amerika alene, men på 1500-tallet gjør Frankrike, England og Holland sitt inntog. Koloniseringen får flere ansikt og indianernes rikdommer flere bein å gå på - til Europa.

Fem hundre års motstand

Mens Spania og den vestlige verden gjør seg klar til å feire det de kaller "et møte mellom to kulturer", har indianerne i Latin-Amerika samlet seg for å protestere mot det samme møtet. Kampanjen "500 års indiansk, svart og folkelig motstand" har samlet trådene i den latinamerikanske motstandskampen.

De ønsker å rette oppmerksomheten mot den undertrykking Columbus' oppdagelse førte med seg. Kamp for jord og kulturelle verdier og mot undertrykking og imperialisme står sentralt i indianernes motstand.

En rekke urbefolkningsorganisasjoner utfordret FN til å erklære 1992 som Urbefolkningsåret, nettopp for å fokusere på indianernes situasjon i Latin-Amerika etter Columbus. Men FN avviste forslaget og ga heller sin støtte til Spania, og 1992 ble Colombusåret!

Rett til jord

Majoriteten av Latin-Amerikas 30 millioner indianere bor på landsbygda. Mange lever av jordbruk, men de får stadig mindre jord å dyrke. I Amazonas bygges det veier, det graves etter gull og hugges tømmer. At det er indianernes jord som utbyttes, er det bare indianerne selv som bryr seg om. Latin-Amerikas regjeringer anerkjenner ikke indianernes rett til jord. Utenlandske industrigigantene og bønder av europeisk opprinnelse blir prioritert før indianerne når jord skal fordeles.

Problemet for indianerne på landsbygda fører til en sterk folkevandring mot byene. Massemedias glorifisering av byene gir indianerne store forhåpninger om en ny tilværelse, men i byene merker de minoritetssituasjonen enda sterkere enn på landsbygda. De forsøker å skjule sin identitet og deres muligheter til å leve i pakt med sin kultur blir minimale.

Ingen enhetlig gruppe

Indianerne i Latin-Amerika er ingen enhetlig gruppe. De utgjør

majoriteten i land som Guatemala og Bolivia, men er små minoriteter i Brasil og Colombia. Deres kultur og religion er ulike, men det finnes faktorer som samler dem. Mangelen på politiske rettigheter er en av dem. Indianerne er en politisk minoritet i alle latinamerikanske land, og havner dermed sist på prioriteringslista. De er fortrengt fra det økonomiske og politiske liv, og har liten eller ingen påvirkningskraft. Mulighetene indianerne har til å utvikle sine kulturelle verdier begrenses av at de ikke selv kan bestemme over sine ressurser.

Gjeldskrise

Utbyggingen av indianerne startet da Columbus oppdaget Amerika i 1492. Han skulle skaffe Spanias krongodset og ære, og begynte en intens jakt på indianernes ressurser. I dag, fem hundre år senere, befinner Latin-Amerika seg i en liknende situasjon. Utenlandske selskap hugger regnskog og utvinner olje. De fleste land har basert sin økonomi på eksport av en eller to råvarer, og er veldig ømfintlige for svingninger på verdensmarkedet. Handelen kontrolleres mer fra London og andre vestlige storbyer enn av råvareprodusentene selv.

Fattigdomsproblemet i Latin-Amerika er økende. Skillet mellom fattig og rik er mer markant enn for noen tiår tilbake. Gjeldskrisa hindrer økonomiens utvikling; Så godt som

alle ressurser blir brukt til å betale renter. Tilbakebetalingen av låna har knapt begynt. Verdensbanken og andre institusjoner og land som har lånt penger til Latin-Amerika, dikterer verdensdelens økonomiske politikk og blokkerer en utvikling til fordel for folket.

Fleire indianerorganisasjoner vil henvende seg til europeiske regjeringer i løpet av 1992, med krav om støtte til jordreformer og selvstyre. Indianerne er vitne til at de fleste land på det europeiske kontinent støtter og anerkjenner Øst-Europeiske staters krav om selvstendighet, men de samme landa snur ryggen til når

selvstendighetskravene kommer fra Latin-Amerikas indianere. Europa-parlamentet vil i løpet av året motta et krav fra indianerne om å betale tilbake det de skylder for 500 års utnyttning og undertrykking. En symbolsk handling for å rette oppmerksomheten mot indianernes situasjon i dette Colombusåret.

Utstilling i kapitalismens tegn

EXPO-92, verdensutstillingen i Sevilla, er den offisielle spanske markeringen av Colombusjubileet. 100 nasjoner skal delta på utstillingen som åpner 20. april, deriblant Norge. Utstillingen har "oppdagelsens tidsalder" som tema, og vil hylle møtet mellom to kulturer. Man vil feire menneskets evne til å oppdage, oppfinne og skape. Det hele i kapitalismens tegn.

Verdensutstillingen vil komme til å koste mange millioner pesetas, men det er penger spanjolene regner med å få igjen. Hensikten med utstillingen er nemlig å tjene penger, for alle land som deltar. Norge har bevilget 60 millioner kroner til den norske paviljongen, som investeres for å sette Norge på kartet og skape interesse for norske produkter i EF.

Festung Europa

Spania har selv et minoritetsproblem. Baskerne ønsker å løsrive seg fra spansk herredømme, men har hittil bare opplevd å bli undertrykt og tiet ihjel. Separatistbevegelsene i Baskerland og Catalonia vil skape blest om sin situasjon både under Verdensutstillingen i Sevilla og under Barcelona-OL. De spanske myndighetene frykter terroraksjoner som kan skade det prikkfrie bildet de har klart å skape av verdensutstillingen.

Spania spiller også en annen rolle i denne "forbrødringen". Får EF politikken sin igjennom, stenges portene til Europa, og Spania blir en av de viktigste grensesperringene mot Middelhavet.

- Det er et paradoks at man i Sevilla skal feire det de kaller møtet mellom to kulturer, samtidig som EF

går mot en sterk union som vil stenge andre kulturer ute. Denne Festung Europa vil bygge barrierer mot innvandrere fra blant annet Latin-Amerika. De samme folkene som man satses store pengesummer for å hylle forbrødringen med. Hvor er logikken, endrer Janne Bjerkan i Latin Amerika Gruppen i Tromsø..

Flyttet til Sevilla

Da Utopia henvendte seg til Utenriksdepartementet for å få en kommentar til den norske deltakelsen på Verdensutstillingen, ble vi henvist videre til Sevilla. Alle som har med EXPO-92 å gjøre, er allerede i Spania for å legge alt til rette i den norske paviljongen. Ingen i Oslo hadde mulighet til å gi noen kommentar.

Bred markering i Tromsø

Det er dannet en koordineringsgruppe for 500-års motstand i Tromsø. Den består av Miljøgruppa på Universitetet, Kristelig Studentforening, Latin-Amerika gruppa og SAIH. Det satses på en bred markering av Colombusjubileet med flere arrangementer frem til den store demonstrasjonsdagen 12. oktober.

- 22. april skal det tennes 1000 lys til minne om de ca. 1000 fagforeningsarbeidere som er drept i Amazonas de siste åra. Dette er en verdensomspennende aksjon.

- I månedsskiftet mai/juni blir det arrangert en internasjonal miljøuke på Universitetet. Der vil koordineringsgruppa fokusere på regnskogproblemet.

- Koret Nordaførr arbeider med et reportoar i forbindelse med Colombus-jubileet, med arbeidstitelen;

"Hva det vil si å bli oppdaget". Det er også planer om å få en Latin-amerikansk folkemusikkgruppe til byen. Temakvelder og utstillinger er også under forberedelse.

- Koordineringsgruppa i Oslo sender ut en Colombuss - en solidaritetsbuss som skal dra rundt i landet både i vår og i høst. De skal besøke skoler, dele ut informasjonsmateriell og skape blest omkring markeringen av 500-års motstand.

De fleste aktivitetene vil foregå på høsten, og kulminere i en verdensomspennende demonstrasjon 12. oktober, dagen da Columbus "oppdaget" Amerika for 500 år siden. I Amerika vil indianerne ha fest 11. oktober, for å feire siste dagen i frihet for 500 år tidligere. 12. oktober er det sorg i Latin-Amerika!

Best i Norge!

Volleyballgutta i TSI har bevist at de er Norges beste studentlag. Siste helga i mars vant de det nasjonale Studentmesterskapet (SM) i Bergen etter en thriller av en finalekamp.

I Bergen: Av Knut E Karlsen
Foto: Anne Haraldsvik

Turneringa gikk over to dager, og TSI vant relativt lett de innledende kampene fredag. Både Sjøkrigsskolens lag og laget fra Norges Idrettshøgskole ble slått klart 2-0. Større problemer skapte Hedmark Distrikthøgskoles IL, men også her trakk Tromsø-studentene til slutt det lengste strået og vant fortjent 2-1. I semifinalen fredag ettermiddag var det telemark Distrikthøgskoles IL som måtte forlate banen etter 2-1 tap mot TSI.

Spennende finale

Lørdag var det så duket for finale mot NTHs IL. NTHI, med en

elitespiller på laget, åpnet klart best og ledet 2-0 i sett før Tromsøgutta våknet. Mesterlig klarte de å snu kampen og vinne de tre siste setten. Spesielt i siste del av kampen var det virkelig god volleyball som ble servert tilskuerne. TSI spilte på hele sitt register, anført av en meget god Wiggo Wollbraathen.

Med denne bragden er volleyballgutta i TSI automatisk klar for Nordisk studentmesterskap neste år.

Jentelaget fjerdeplass

Også jentelaget fra TSI hadde kvalifisert seg til SM-turneringen. Jentene havnet tilslutt på fjerdeplass i turneringen etter tap for Kristiansandstudentenes Idrettslag i bronsefinalen.

TSI-Basket til NM

Av Sissel Wessel Hansen

I disse dager deltar basketgruppa i TSI i NM i basketball for universiteter og høyskoler. Mesterskapet finner sted i Bergen, og i løpet av tre dager skal det beste studentlaget kåres.

Tromsø stiller i mesterskapet med et herrelag og et damelag. Herrelaget er tatt ut på grunnlag av treningsoppmøte, mens damelaget består av de åtte jentene som deltar på treningene.

- Vi har ingen ambisjoner om å vinne. Målet er å unngå jumboplassen og ha det gøy, sier Tom Sigvaldsen, lagets kaptein.

Parkeringsproblemenene Løsning i sikte?

Brukere av universitetet klager over begrensede parkeringsmuligheter. Snarlige forbedringene av parkeringssituasjonen ble lovet tidlig i fjor høst, men lite har skjedd. Plansjef Unni Grønneng lover flere parkeringsplasser til høsten.

Av Sissel Wessel Hansen og
Anders Røeggen

Foto: Knut Morten Haugneland

- Alle studenter som ønsker seg parkeringsplass kan ikke forvente å få det de hektiske timene tidlig på morgenen, sier plansjef ved driftsentralen, Unni Grønneng. Hun lover likevel en økning i antall parkeringsplasser til høsten. Da vil bygningsarbeidet bak universitetsbiblioteket være avsluttet. Resterende parkeringsplasser som er under oppførsel vil også bli klargjort til høsten.

Parkeringshus?

Grønneng peker også på balansegangen mellom bygg- og grøntareal. En ubegrenset utbygging av parkeringsplasser vil ikke være aktuelt.

- Vi har utnyttet så mye grøntområde som vi finner forsvarlig. Dermed er det ikke kapasitet til å stille med et tilbud til alle.

En mulighet ville være opprettelse av parkeringshus. Men Grønneng påpeker at de bevilgende myndigheter ikke er åpne for dette alternativet foreløpig. Dette er likevel en mulighet med den raske utbyggingen som man har i Breivika i

dag. Etasje-parkering vil kanskje være nødvendig med den stadige veksten universitetet har i dag.

- Hvordan et slik bygg tar seg ut her på universitetsområdet, er en annen sak som må tas opp til nøye vurdering, legger Grønneng til.

Fortsatt fri parkering

Forslag om innføring av parkeringskort ble lagt fram for driftsentralen i høst.

- Vi ønsker så langt det er mulig å praktisere ordningen med fri parkering, men forslaget om parkeringskort har alle distanser fått drøftet.

Kortets negative sider er først og fremst problemet en påfører småbarnsfamilier som daglig bruker bil mellom hjem, jobb og barnehage. I tillegg kommer en del andre grupper som vil lide under er slik ordning.

- Gjennomføringen av et slikt system vil uansett medføre en masse ekstra arbeid. I dag har vi ikke kapasitet til dette. Men skulle situasjonen bli alt for prekær ville vi nok kunne redusere parkeringsbelastningen ved bruk av kort.

Samarbeid

En annen belastning er bilister fra RiTØ som benytter seg av universitetets parkeringsmulig-

Plansjef ved driftsentralen, Unni Grønneng, lover forbedringer.

heter. Bygningsaktivitet okkuperer store areal rundt sykehuset, så parkeringsmulighetene for sykehusbesøkende er begrenset. Unni Grønneng påpeker at universitetet og RiTØ må samarbeide om parkeringsløsningene.

- Om sykehuset innfører parkeringskort blir også universitetet tvunget til det samme. Situasjonen vil kunne bli slik at vi får enda flere sykehusbrukere som benytter universitetets parkeringsplasser, noe som selvfølgelig må unngås.

- I den grad vi har kapasitet, vil vi mye tid på å finne løsninger på parkeringsproblemet. Forbedringer underveis, samtidig som vi må knytte Tromsø til oss som en viktig samarbeidspartner i tiden framover. Kollektivtilbudet må forbedres for fordel for brukere av universitetet. Et mål må være å spare oss for mange borttauringer og ergerlige morgentretne universitetsbrukere.

OBS

OBS

Nye fantastiske flypriser
for studenter og ungdom

Fra Tromsø til

LONDON	1590,-	en vei
PARIS	1680,-	en vei
AMSTERDAM	1590,-	en vei
NEW YORK	2835,-	en vei

OBS

OBS

Kilroy
travels

Americanino

Jeans

298,-

T-Shirt   College Genser
kr 98,-   198,-

Fem modeller fra 298,- til 398,-
fortsatt samme kjente kvalitet
og helt "utrolige vasker"

Stikk innom!

En veteran takker for seg

En studentpolitikers nekrolog

(eller var han ikke "død" likevel?)

Navn: Robert Hagen
Alder: 27
Studerer historie grunnfag

Han er studentpolitikens vandrende arkiv. Har hatt et titalls forskjellige studentpolitiske verv over fire år, og det lille han har hatt av fritid har gått med til å lese og sortere gamle arkiver. Studieprogresjonen har vært tilnærmet lik null. Nå sier han takk for seg. For åttende gang.

Robert Hagen begynte som data-student i 1987, som 22-åring med store ambisjoner om å bli en god student, noe i nærheten av mors beste barn som gjør studiene unna på under det normale. Det varte til neste vår. Han hadde allerede hoppet av dataen og begynt på samfunnsvitenskap grunnfag, men fikk vite at faget han gikk på, skulle legges ned. Robert ble valgt til gruppens tillitsmann, og da var det gjort.

Siden har han vært med og utformet studentpolitikken på godt og vondt. Han har hatt et titalls forskjellige verv i alt fra Studentutvalg og -Råd til vernepliktsutvalg og bibliotekstyre. Helt siden 1988 har han kontinuerlig siddet i Studentrådet, vekselvis for ISL og ISV. Tre ganger har han stillet til valg som Studentutvalgsleder, og like mange ganger har han tapt.

Jeg har nok tilhørt opposisjonen fra første stund, men det har ikke vært en prinsipp-sak. Jeg møtte aldri forståelse hos Studentutvalget for de problemene vi sto overfor på insti-

tuttene. Enten hadde de ikke tid, eller de tok oss ikke alvorlig.

- Studentpolitikerne har vært alt for lite engasjert i det som foregår på instituttene. De har alltid jobbet mest mest med de "store" sakene, som forholdet til Norsk Studentunion, statsbudsjettet, og så videre. Men de forsto aldri at man kan ikke arrangere aksjoner uten å få med seg grasrota. En del Studentutvalgsledere har endatil sett på arbeidsutvalgene ved instituttene som et problem i stedet for en ressurs.

Men nå er det slutt. Etter seieren over Studentutvalget på forrige Hovedallmøtet trekker han seg fra samtlige verv. Mange trekker på smilebåndet, dette har de hørt før. Er det nå definitivt slutt?

- Ja. Etter fire år med idealistisk arbeid må jeg begynne å tenke litt på andre ting. Jeg har fått en stygg fiende som puster meg tungt oppetter ryggen; Studielånet. Dessuten har vel det glødende engasjementet sluknet etterhvert. Det er slit-

somt å slåss i motbør hele veien.

- Nå har vi, det vil si opposisjonen, oppnådd noe av det vi har kjempet for siden jeg begynte her. Nemlig at instituttene gis mer innflytelse. Men vi har klart det uten at Hovedallmøtet som organ er blitt svekket. Så jeg føler jeg kan trekke meg med god samvittighet.

- Men for all del: det har hele tiden vært snakk om et samarbeid. Ingen enkeltpersoner skal ha æren for det alene. Det viktigste har vært samarbeidet på insittutplan. Vi står samlet i arbeidet med å prøve å bli hørt i forhold til Studentutvalg og Studentråd. Spesielt har vi i ISL samarbeidet med IMR sitt arbeidsutvalg. Kanskje rart med samarbeid mellom språkstudenter og realister, men i politikken har det godt greit. Men generelt har jeg savnet en bedre kontakt mellom studentorganene. Dagens situasjon er uholdbar.

Din største seier?

- Det må være Hovedallmøte-saken forrige måned. Endelig har vi fått en struktur som gir instituttene mer å si. På insittutplan er den største seieren at vi klarte å forhindre nedlegging av studiet i samiske studier/etniske relasjoner.

- Og største nederlag?

- Kanskje at jeg ikke noen gang ble valgt til Studentutvalgsleder, etter 3 forsøk! På insittutplanet er det største nederlaget at vi ikke forhindret nedleggningen av samfunnsvitenskap grunnfag i 1988-89.

Generelt har det vel vært flere skuffelser enn seiere. Men det siste som har skjedd, har vel veid opp for mange skuffelser. Nå har vi fått en form på studentpolitikken som bør fungere. Dermed er vi på god vei. Men mye er ugjort ennå. Det

bør etableres en tillitsmannsordning tilsvarende den som finnes på videregående skoler. Fagutvalgene bør få mer å si. Dessuten er mange av de "store" sakene, som velferd og studieforhold, uløste.

Like mye som studentpolitiker, har Robert Hagen blitt kjent for å være Universitetets "vandrende arkiv". Kanskje det mest av hans tid på Universitetet har gått til å holde orden på studentpolitiske sakspapirer og møtereferater helt tilbake fra 1972. Og ingen kjenner bedre til Utopias historie enn han. Spør han om når en bestemt sak ble trykket i Utopia, og han svarer på rappen.

- Det første jeg gjorde da jeg begynte, var å lese gjennom det som fantes av arkivmateriale. Jeg har en god del av det i hodet, og det har vært svært nyttig når jeg har måttet argumentere for mitt syn.

Hva er fremtidsplanene?

- Nå satser jeg på en cand.mag-grad før jul. Til det mangler jeg 30 vektall.

- Hvor mange vektall har du nå, etter fem år?

- Å nei, det vil jeg ikke si. Får mamma vite det, er jeg solgt!

STUDENTENES SOSIALTJENESTE

Du kan ta kontakt med sosialkonsulentene ved ulike sosial og personlige problem, som økonomi, vanskelig bosituasjon, samlivs- og andre familieproblem, studieproblem som ikke gjelder det rent faglige, ensomhet, m.m.

Kontoret er i kjelleretasjen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord. (På ytersiden av bygget) Ta kontakt for avtale. Treffetid kl.10 - 14. Kl. 13 - 14 tar vi imot hastesaker uten avtale på forhånd.

Telefonnummer:

Kaare Olsen	44594
Ann Torun Olsen	44595
Ane Marie Hekonen	44596

Husk å benytte deg av HELSEFONDET, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, briller, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se etter regler på oppslagstavla. Søknadskjema fås hos Studentdsamskipnaden og sosialtjenesten. Psykolog: Henvend deg til sosialtjenesten vedrørende informasjon om psykologtjenesten.

Av Øyvind Eggen
Foto: Jørgen Jørgensen

PR-aksjon med tilbehør

Frisk gospelmusikk høres fra UB-kantinen, og nysgjerrigheten får meg opp trappene for å se hva som skjer. Ved stands og plakater har studenter rigget seg til, og før jeg lurar på hva har jeg svaret i hendene: TROKS. Og her får alle gratis kake og tvist mens de hører på ivrige studenter som snakker i munnen på hverandre, og sprer rundt seg entusiasme og glede.

Av Heidi Bolstad
Foto: Øyvind Eggen

Jeg trekker Lars Terje Rotabakk til side for å høre mer. Og Lars Terje forteller gjerne om TROKS, som står for Tromsø Kristelige Studentlag, men blir populært forkortet til "Laget". Organisasjonen er tverrkirkelig

og partipolitisk nøytral. Formålet er å drive kristent arbeid blant studentene.

Til stadighet blir vi avbrutt av nysgjerrige studenter som lurar på hva dette er eller som ganske enkelt ikke kan motstå fristelsen i fargesprakende sølvpapir. Joda, kommer det fra Lars, vi har jo opplevd de som ikke er interessert i annet enn

gratis tvist, men generelt har responsen vært helt topp. Og hvem kom så på denne gavmilde ideen? Ja, ikke vet Lars Terje, men en kreativ gjeng finner på mye, og så er det jo artig å prøve noe nytt. Markedsføringen rundt "Laget" har fra før av vært heller laber, så vi syntes det er på tide med litt markedsføring. For det viser seg at mange har ikke hørt om TROKS før.

Varierte arrangementer

Programmet for resten av våren er stort og mangfoldig, og Lars reklamerer varmt for ungdomsgudstjenestene første lørdag i hver måned, diverse temamøter med aktuelle emner og sosiale sammenkomster.

- Vi har det kjempeartig sammen, en gjeng på ca 30 stykker, men har

Glade gutter i TROKS: Fra venstre Alf Åge Hansen, Geir Ludvigsen og Lars Terje Rotabakk.

Samfunnet starter fotoklubb

En egen fotoklubb for universitetet kan bli en realitet innen kort tid. Friske foto-entusiaster i Studentsamfunnet har tatt initiativ til å starte opp en fotoklubb. Samfunnet stiller med lokaler og eventuelt økonomisk støtte, og universitetet har stillet seg positiv til å hjelpe med oppbyggingen av mørkerom og atelier, dersom klubben får mange nok medlemmer.

- Målet vårt er å skape et sosialt fotomiljø og opplæringsmiljø, sier initiativtaker Steinar Andresen.

- Jeg tror det er mange fotointeresserte ved universitetet som kan tenke seg å få adgang til et mørkerom og eventuelt et atelier, sier han, og oppfordrer interesserte til å melde seg.

Steinar Andresen håper å få fotointeresserte studenter med i fotoklubben. Foto: Øyvind Eggen

plass til flere, oppfordrer Lars Terje. Når jeg forsiktig ymter fram på om tradisjonelle oppfatninger av krisne som bare misjonerer og er mest opptatt av å omvende andre, blir påstanden fort avvist. Det er klart vi vil at flere studenter skal bli med i "Laget" og bli kristne, men valget blir opp til hver enkelt. For mange kan det være en tøff terskel, og vi i "Laget" legger vekt på nært samhold og ta vare på hverandre, sier Lars Terje.

Men selv om disse studentene har et kristent livssyn, ser de det som viktig å ha andre interesser. Vi er jo unge og studenter og tar selvfølgelig del i mye av det andre studenter gjør, ikke minst studiene, og for Lars Terje's vedkommende er det juss. Og egentlig er de som studenter flest, og jeg kikker bort på to jenter som stadig kaprer studenter og synger i takt med Sigvart Dagsland.

Gledesspredere

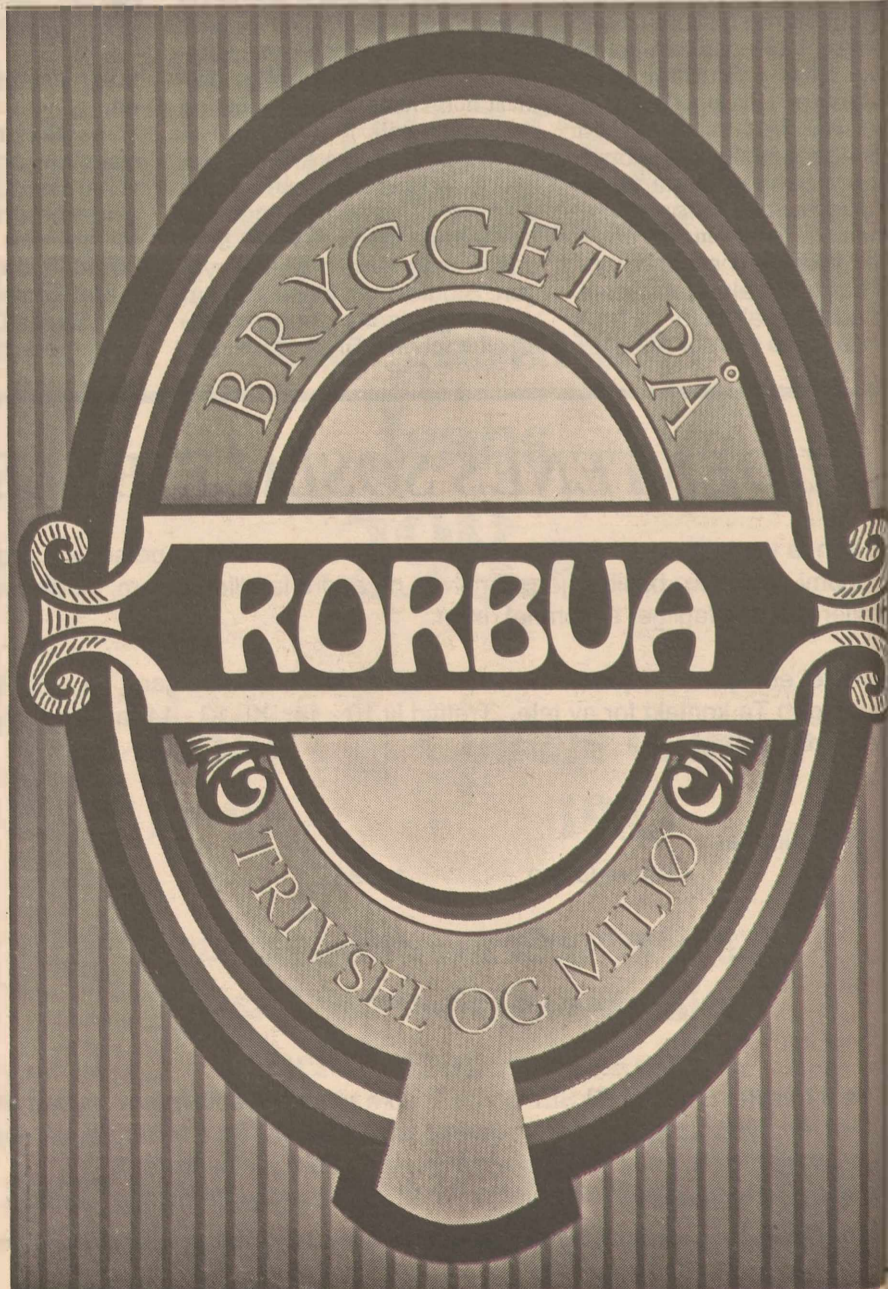
I tillegg til arrangementene beider TROKS i forskjellige grupper. Lars forteller om blant annet en samtalegruppe eller bibelgruppe hvor både kristne og ikke-kristne møter for å diskutere delige spørsmål. En annen gruppe er evangeliseringsgruppen hvor to personer driver dør-til-dør virksomhet og prøver å nå fram til folk med kristne synspunkter. Lars Terje bort til de andre og fortsette sin kamp, og jeg kommenterer hvor moniske og glade de virker, og får stort smil tilbake. Det er viktig menneskene å ta et valg, mener Lars, og fortsetter at det er godt å vite en tror og lever for noe. Ja, for Lars Terje og de andre i "Laget" har det sitt valg. Og valget er et liv med Gud. Kanskje er det nettopp det det er så glade?

"Det er en slags åndelig snobbethet som får mennesker til å tro at de kan være lykkelige uten penger."

Albert Camus

 Lånecassen

Søker du før 1. mai - har du studielånet ved semesterstart.

Studentenes Miljøgruppe:

Med blikket mot framtid og fortid

“Det er ikke satt av plass i Miljøfagstudiet til å problematisere menneskets mål og midler. Studenter som har gjennomgått studiet vil kunne sitte igjen med et inntrykk av at miljøkrisa skyldes for dårlig teknologi eller regnefeil i våre kalkuleringer for å omforme naturen i vårt bilde.”

Naken natur mot panserteknologi. Miljøgruppas medlemmer har mange uttrykksformer.

Av Sidsel Hatleskog

Slik het det da Miljøgruppa i oktober ifjor formulerte sin kritikk av det nye Miljøfagstudiet som nå er på trappene: to kurs på tilsammen 10 vekttall som sammen med økologikurset på 5 vekttall skal kunne inngå i et fremtidig cand.scient studium i miljøfag.

Miljøgruppa tok selv initiativ til miljøfagkursene like etter at den startet opp i 1989. Hvem er disse ildfulle sjelene i den tilsynelatende usynlige studentgruppa? Hvem er representantene bak Miljøtavla som med sin strategiske plassering i Hovedgården ikke kan unndra seg vår oppmerksomhet - tavla som med sine dikt og vakre sitater synes den å ha fått et eget preg som beskytter mot overkjøring fra ivrige annonsører av alle lag.

Skrall markedsføring

Joda, de har faste møter. Annenhver onsdag klokken 18. I kroken på kontorlandskapet over Hovedgårdens kantine, der de deler kontorplass med en rekke andre studentgrupper. De innrømmer markedsføringa av gruppa er heller skral og lover å skjære seg. Litt.

- For vi tenker som så at er folk interessert nok, så finner de fram. Og kommer av seg selv, sier Thomas Bøhn, filosofistudent på første året. Sant nok. Som om vi ikke ble nok minnet om miljøutfordringene i vår skrantende verden om vi ikke også skulle "markedsføres" inn i miljøgruppene.

- Vi er ikke noen vanlig forening. Vi har ikke medlemsliste en gang. Her får ingen utdelt oppgaver. Dagsorden settes av de initiativ de enkelte selv tar. Gruppas leder - på papiret! - Geir Helge Systad, studen-

ter økologi. Han gir et nokså overbevisende inntrykk av at Miljøgruppa har en form ganske passende for sitt tema.

Skolering utenfra

Utopia møtte "miljøfolka" - 10-12 stykker av dem - på et ordinært møte. Og dermed dumpet vi rett inn i en skolering om norsk forsvarspolitik og Teamwork-øvelsen som denne dagen stod på programmet. En representant fra Natur og Ungdom, og en jusstuderende representant for Forsvaret var innkalt for anledningen. Og bidro til kritisk-opplysende debatt om miljøaspektene ved Forsvarets virksomhet generelt og den gigantiske NATO-øvelsen spesielt. Noen bestemmer seg for å delta på protestaksjonen som skal foregå neste dag i regi av en sammenslutning av freds- og miljøvernorganisasjoner. Klokken fire om natta vil de sette seg på bussen mot stedet for troppenens landgang i Troms.

Allianser

- Vi allierer oss ofte med andre miljøgrupper i konkrete saker som vi velger å engasjere oss i.

Både internasjonalt viktige saker, såvel som lokale - som for eksempel den såkalte Samordnet transportplan for Tromsø - ansporer Miljøgruppa. Planarbeidet er en "miljø-satsing" som er ledd i en stor nasjonal satsing på å få norsk samferdsel inn under miljøfolden i ti av landets største byer.

- Et sørgelig kapittel, sukker biologistudenten Marianne Iversen når hun forteller oss hva gruppa jobber med. Hun viser oss en oversikt over status og framdrift i alle de ti byene, tjenestevillig stilt til disposisjon av Natur og Ungdom som de samarbeider med i saken.

Ikke sosialistisk utopi

Raddiser og idealister. Romantiskere.

Slike merkelapper har stadig en tendens til å klistre seg til aktive miljøvernforkjempere, skjønt de sier kanskje mer om om "klistre" selv.

- Idiotisk! utbryter Eiren Christensen. Det vi gjør er å ta miljøutfordringene på alvor, og det er ramme alvor. Vi forener det internasjonale med det lokale.

Jo, konkret og praktisk handling i fellesskap kan synes som en dyd av nødvendighet når man beskjeftiger seg med spørsmål som for den enkelte er til å lammes av.

- Mens andre miljøorganisasjoner ofte fokuserer mest på konkret handling og aksjoner, holder vi verdidebatten varm, og handler samtidig, forklarer Svein Anders, også han studerer filosofi. Det felles utgangspunkt vi har i gruppa er at vi er kritiske til den tekniske rasjonalitet som herjer samfunnet og til vårt økonomiske system. Og at vi er skeptiske til det verdigrunnlaget som gjør at vi handler som vi gjør.

- Det er ikke den sosialistiske utopi som forener oss, understreker han. Vi vil heller være med på prosessen mot noe annet. Og vi er ikke en gjeng med egoistiske individualister. Men individualitet er viktig, en individualitet med vekt på en selvbevissthet som definerer seg selv i et samfunn, i en natur.

Kurs i økofilosofi

Det rører seg stadig i kjølvannet av miljøgruppa.

Kritikken mot opplegget på miljøfagene munnet ut i et konkret forslag til opplegg for et kurs-tilbud innen økofilosofi. Her het det: "Vi mener at vesentlige forutsetninger for miljøkrisa ligger i vårt verdigrunnlag, natursyn og i vårt selvbilde. Vi tror at en filosofisk vinkling på problematikken kan åpne perspektiver utover miljøfagstudiets tverrfaglighet, som er en

tverrfaglighet kun innenfor realfagernes rekkevidde."

Nå er planleggingen godt igang, i regi av filosofiseksjonen/ISV ved Arne Myrstad og Trond Jacobsen. Kurset blir på fem vekttall og med tusen sider pensum. Svein Anders vil lage en skriftlig redegjørelse om innholdet i kurset. Sjekk på Miljøtavla om du er interessert.

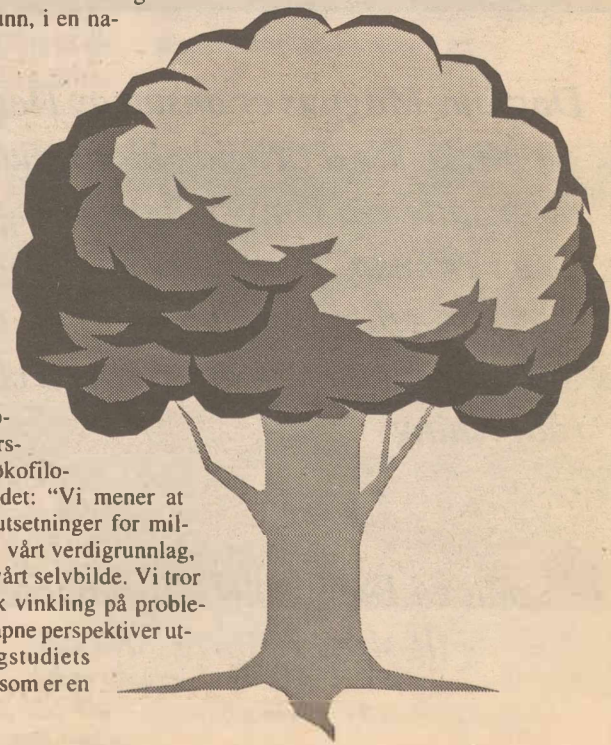
Planlagt oppstart for kurset er neste vår. Hvem som så vil søke seg dit, blir spennende å se. Marianne forteller:

- Vi hang opp forslaget vårt på alle instituttene for å få støtteunderskrifter fra studentene. Over åtti underskrifter fikk vi, men bare to-tre fra IBG.

Tiden vil vise om det var et utslag av tilfeldighet eller om IBG dyrker fram særskilt selvtiltrekkelige individer.

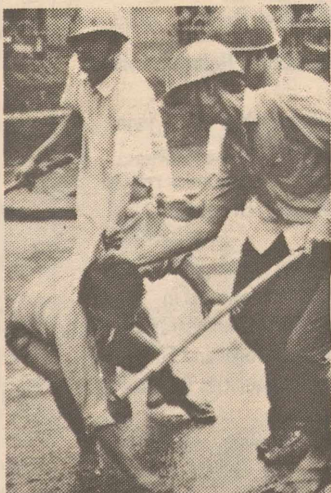
Miljøgruppa har vist ansikt. Og de skremte ikke oss.

- Skriv at her er god plass for nye folk som vil bryne seg, sier Miljøgruppa, med studenter "fra Russisk til Matematikk".

Amnesty aksjonerer

Åttende juli 1990 ble Kulwant Singh fra India drept av tre politimenn. Hans eneste forbrytelse var at han var sikh. Sikhene er en minoritetsgruppe som holder til i India. De fleste bor i staten Punjab, her er hele 60 prosent sikh. Denne minoriteten blir forfulgt av myndighetene i India. Sikkerhetsstyrkene har blant annet satt opp dødslistor på personer de ønsker likvidert. Amnesty tror disse navnene er nokså tilfeldig valgt ut. Så langt Amnesty vet var Kulwant Singh aldri politisk aktiv. Sikkerhetsstyrkene hevder at dødsfallene er resultater av sammenstøt mellom sikhene og sikkerhetsstyrken. Amnesty mener å kunne bevise at 346 sikh ble drept i "sammenstøt" i toårsperioden 1989 og 1990. Dette tallet står i sterk kontrast til de 25 personene fra sikkerhetsstyrken som hevdes drept i samme tidsperiode.

Den 23 april har du mulighet til å protestere sammen med Amnesty. Da vil du finne en av Tromsøs fire Amnestygrupper i Hovedgården. Her vil de prøve å sanke flest mulig underskrifter som skal sendes til India.

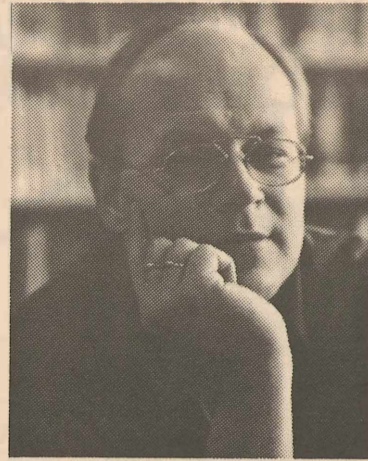
Kjære student, nå er den lokale pastor tilbake på sitt kontor igjen. Du har nok savnet meg, ikke det nei. Ja slik er det når man tror seg å være uunværlig. I alle fall det er godt å være hjemme etter fire lange uker i felten. Som en avis har postulert: "Dette var norgeshistoriens dyreste telttur". Telttur, jada, dyrt helt sikkert, men bortkastet var den jo også. Det er noe galt når fremskritt måles i evne til å drepe en navnløs fiende på papiret. Noe den siste store øvelsen i år har vist at vi selvfølgelig er istand til. Som deltaker i dette spillet kan jeg jo ikke i etterkant komme og slenge med leppa og kritisere alt nord og ned. Rett skal være rett, vi fikk flytte på oss og alle kanonene. Vi holdt varmen og fikk oss mat til alle døgnets tider. Hva de høye herrer og politikere kan si om oss betyr så lite så lenge vi overlevde og kunne komme oss hjem til våre kjære. Patetisk, jada, men ikke uten en viss sjarm det må innrømmes. Jeg traff mange mannfolk som jeg ikke ellers ville fått anledning til å møte. Jeg opplevde på mange plan et sterkere og nærmere fellesskap i tellet om natten når vi satt og fyrte for å holde kulden ute, enn det som jeg ofte opplever på arbeidsplassen min. Jeg tror helt bestemt at mannfolk kan ha godt av å komme sammen på denne måten for å lære litt mer om seg selv og sine egne avhengighetsforhold. Slikt sett er en rep en godartet opplevelse. Når det gjelder det militærtekniske har jeg liten mulighet for å evaluere dette, og det er for såvidt uinteressant i denne sammenheng. I en gitt situasjon tror jeg nok at alle vil ha mer en nok med å overleve og det vil jo selvsagt øke innsatsen noe.

Det store spørsmålsteget for meg er jo om fremskritt kan måles i evne til å drepe flest mulig med minst mulig innsats. Kort sagt om all den økonomi og den teknologi som vi pøser inn i forsvar og våpenindustrien, lar seg forsvare samfunnsmessig, enn si for å skape fred. Vår evne til å svare på et angrep fra en eventuell fiende henger vel ikke sammen med mengde våpen eller kvaliteten av disse, men om vi synes at vi har noe å forsvare. Og det, kjære student, burde vel oppta deg også, uansett hvilket kjønn du tilhører.

Nå når EF-kampen starter på nytt får vi vel snart syn for hvem som mener at sjølvråderett og egne idealer er noe å slåss for. Vi er få her på berget, men du verden så glad vi er i det. Og skjer det at noen kommer bort eller omkommer så setter vi alt inn på å berge dem og trøste de etterlatte. Skal vi som er få kunne markere oss i eller utenfor Europas forenede stater må vi i alle fall være istand til å se våre partnere i øynene på en slik måte at de forstår at vi mener alvor. I en verden hvor anarki og egoisme hersker kan vi ikke gjøre det uten et minimum av rustning. Vi er altså ikke kommet

så mye lenger enn da våre forfedre var Europas skrekke og vikingene var faste bønneemner i kirken på kontinentet. Alvorlig talt vi er nok ingen trussel for de europeiske kulturasjoner, men kanskje vi kan bli truet engang. Måtte fred og godhet følge deg på din stille vandring gjennom bokenes verden, min venn. Det blir nok ingen krig i vår, men hvis...!?

Med enda fredelige hilsen
Dagfinn Magnus,
pastor loco

Prelatens hjørne

Ved studentprest
Dagfinn Magnus

Tromsøflaket: Ny avis for UiTø

Det første spørsmålet som meldte seg da ryktet gikk om at Informasjonsavdelinga ved Universitetet i Tromsø planla å komme ut med en helt ny internavis, var; Hva med Uniternt? Kommer Uniternt til å gå inn? Blir det nye Tromsøflaket eneheriker eller kollega hva informasjon angår? Informasjonsavdelinga bekrefter våre spørsmål; Uniternt går ut.

Anmeldelse: Arne Hauge

Selv om vi fra Informasjonsavdelinga får opplyst at de begynte å bli litt lei av Uniternt, samtidig som bladet måtte tåle mye kritikk, kan vel de fleste av oss si seg enig i at Uniternt representerte Universitetet på en måte vi kunne være stolte av; Alltid vakre forsider, en ryddig logo, dyptgående artikler og gode bilder. Det var lett å se at det lå mye arbeid bak hvert nummer.

Lett gjenkjennelig

Selv om Informasjonsavdelinga nå har gått vekk fra bladkonseptet, og at de fra mars '92 har valgt å informere Breivika-folket via tablo-

idformat, så er det nye Tromsøflaket langt ifra noe dårlig produkt. Avisen har beholdt noe av det viktigste fra sin forgjenger, nemlig en minst like verdig og estetisk forside. Som det summer seg et informasjonsorgan ved et universitet, har den en behagelig og ryddig logo. Avisen blir dermed lett å kjenne igjen i informasjonskassetten.

Nytt forskningsblad

Tromsøflaket vil komme ut hver fjortende dag som en erstatning for Ukebulletinen og Uniternt. Men vi er glade for at Uniternt får en etterfølger; Informasjonsavdelinga har planer om å komme ut med et forskningsblad for Universitetet. Fire

Sterke reaksjoner på evalueringsrapport

En evaluering av de norske forskningsmiljøene innen bioteknologi har vakt sterke reaksjoner innenfor det marine bioteknologimiljøet i Tromsø. Professorstipendiat Jan A. Olafsen, Norges Fiskerihøgskole, sier at evalueringsskemaet ikke var interessert i marin bioteknologi, og at dette forskningsområdet er blitt evaluert ut fra helt andre kriterier enn det ble gitt beskjed om i utgangspunktet.

Se side 2

Humanitærhjelp til 500 studenter i Arkhangelsk

Disse tre jentene som bor på studenthjem i Arkhangelsk, er født med å bli knyttet til R. munfeirings. Mole bruker en en del hjelpen som Universitetet i Tromsø har som Pomor-univer-

ganger i året er den foreløpige kjøreplanen for dette nye prosjektet.

La deg informere

Tromsøflaket vil trolig bære navnet med rette, blant annet fordi den vil huse beskjedne 4-8 sider. Dette vil den imidlertid kompensere for

ved å komme ut svært ofte; annenhver onsdag.

Vi ønsker Tromsøflaket lykke og håper samtidig at studentene seg tid til å lese avisa. Det er ikke nok å kun fordype seg i eget fag; råd hvis man ønsker å bære tittelen "Akademisk borger" med verdighet.

HEN

SPRÅKSTUDIER

ETT-ÅRIGE STUDIER I FREMMEDSPRÅK FOR NÆRINGS- LIVET

MED VEKT PÅ:

- Økonomisk-administrativt fagspråk
- Forretningskommunikasjon
- Kulturkunnskap

SØKNADSRISTER/OPPTAKSKRAV:

Søknadsfrist 15. april:
Fransk: Eksamen fra

videregående skole med fransk i fagkretsen.

Tysk: Eksamen fra videregående skole med tysk i fagkretsen.

Søknadsfrist 15. juni:
Engelsk: Engelsk grunnfag eller tilsvarende.

Studieplan og søknadskjema fås tilsendt ved henvendelse til:

Norges Handelshøyskole
Studieadministrasjonen
Helleveien 30
5035 Bergen-Sandviken
Tlf.: (05) 95 92 00

STUDENTPRESTEN

Dagfinn Magnus er ansatt av Den Norske Kirke for å arbeide blant studenter og ansatte ved Universitetet og høyskolen i Tromsø. Presten er åpen for samtaler om religiøse-, personlige-, og sosiale problemer, samt faglig-teologisk rådgivning

Kontor i Breivika (IMR-biblioteket),
tlf. 44 097, priv. 58 065

Amsterdam School of INTERNATIONAL RELATIONS

The Amsterdam School of International Relations offers:

Two ten month programmes (September 1992 - June 1993) including intensive courses in international legal, economic and political relations; law and economics related to the EC; and professional skills and French courses.

The courses are designed to prepare post-graduates in law, economics and political sciences for positions in corporations and national and international administrations. Participants can choose between International and European relations and Law of the European Communities (LLM).

Lecturers of Amsterdam University, prominent officials and leading EC experts form the teaching staff.
Medium of instruction: English
Admission fee f12.500, (approx. \$ 6.750), lodging not included.

For further information:
the Amsterdam School of International Relations,
Oudezijds Achterburgwal 237,
1012 DL Amsterdam, The Netherlands,
tel. (0)20-5252966; fax: (0)20-5252086.

Er du gravid

og ønsker noen å snakke med?

ring **89210**
(083)

- graviditetstest
- medisinsk veiledning
- rådgivningssamtale
- råd om botilbud
- svangerskapskurs
- råd om støtteordninger

aan

ALTERNATIV TIL ABORT I NORGE
Rådgivningskontor for gravide
Stortorget 2, 5.etg.
9000 Tromsø.
Åpent man, tir, tor kl.10-14.
Ellers etter avtale.

BIBLIOTEKET

- til inspirasjon

Et universitetsbibliotek er et vitenskapelig bibliotek som skal tilby gode informasjonstjenester for den forskning, undervisning og kunnskapsformidling som foregår på Universitetet. Men er dagens universitetsbibliotek brukervennlige, og inspirerer de til økt leselyst?

Irene Brinch Sand og Bodil B. Johanson

Klokken er 1630. Dagens siste forelesning er forbi, og listen over tilleggs litteratur ser fremdeles både lesbar og inspirerende ut. Jeg haster bort på biblioteket. I løpet av fem minutter finner jeg boken jeg trenger til semesteroppgaven, og timene til levering virker med ett litt lengre.

Universitetsbiblioteket i Tromsø er med andre ord et åpent bibliotek. Ikke bare er det åpent fra 8 til 22 (10-16 lørdag), bøkene er i tillegg lett tilgjengelige i åpne hyller. Her, som på Folkebiblioteket er det bare å plukke med seg et ønsket utvalg bøker som du leverer i skranken sammen med lånekortet. Vel og merke gjelder dette om du er interessert i noen av de 500 000 bindene som finnes her. Ønsker du bøker som ikke finnes i Tromsø, kan de bestilles fra andre universitetsbibliotek.

Såkalte fjernlån utgjør en stor del av utlåne ved biblioteket. Av 32 000 utlån i 1990 var omlag 15 % fjernlån.

Overbibliotekar Helge Salvesen kan fortelle at en boksamling på 1/2 million bind er en liten samling. UB i Tromsø er det minste Universitetsbiblioteket i landet.

- Dette, sier han - har jo klar sammenheng med at vi har hatt kortest tid til å bygge opp samlingene våre. UB åpnet i 1974, og her i Breivika har vi holdt hus siden 1981.

Av bøker som står i hyllene er det lite gammelt. Men innenfor polarlitteratur og samisk litteratur har UB en fin samling eldre bøker. Salvesen gir Tromsø Museum mye av takken for at disse bøkene er tilgjengelige på UB i Tromsø.

-Men du finner dem ikke i hyllene, påpeker han. - De er altfor verdifulle. Dermed kommer han inn på ulempene med et åpent bibliotek, i forhold til tradisjonelle lukkede samlinger. Det hender at folk ikke setter på plass bøkene, eller at de havner i feil hylle. - En feilplassert bok er en tapt bok, sier overbibliotekaren.

-Et annet problem, er at bøker forsvinner. Men Salvesen ønsker ikke å fokusere på stjælende studenter. - Litt svinn regner vi med. Det svinn vi har idag, betyr lite sett i forhold til fordelene med et åpent bibliotek. Vi har ikke lyst å bli en politistat, der vi konstant holder øye med folk, legger han til. I dag er det en elektronisk alarm ved utgangsdøren som har den oppgaven. Men før du kommer så langt, har kanhende de mange og dype sofaene fristet til en liten hvil. Eller du har pløyd gjennom dagens aviser nede i første. Der finner du mange ulike tidsskrift og abonnement på 110 aviser.

Med sofaer, leseplasser og bøker samlet under ett, er Universitetsbiblioteket i Tromsø et samlingspunkt for studentene. Når lokalene i tillegg er lyse og Munch henger på veggen, skulle veien til inspirasjon ikke bli så altfor lang.

Pensumlisten skal snart leveres, og fremdeles er det mange tomrom å fylle.

- Biblioteket er løsningen tenker jeg optimistisk, og går bort på UB.

- Kom tilbake imorgen etter tre, sier damen i skranken når jeg spør etter bøkene jeg vil låne. Bøkene er plassert i

magasiner og må bestilles. Den leselystne låner får dem utlevert først dagen etter, tidligst neste formiddag. Hovedbiblioteket i Bergen har ingen åpen

Veien til kilden i Tromsø og Bergen

løsning, og er derfor et lite brukervennlig bibliotek. Til og med dagens aviser blir plassert i magasiner, og studentene får først anledning til å bla igjennom dem når nyheten ikke lenger er en nyhet. Men Universitetsbiblioteket er desentralisert, og de ulike fakultetsbibliotek har åpne løsninger, så her kan du selv se nærmere på bøkene. Du kan ta på dem, og sette dem tilbake i hyllen. Å ha denne muligheten inspirerer selvsagt til lesning av tilleggs litteratur, når du slipper å gå veien om bestilling.

Uakseptable åpningstider

Men å kalle fakultetsbibliotekene "åpne" ville likevel være å overdrive noe. Som hovedbibliotekets utlånsavdeling stenger de fleste av dem kl. 15.30 eller før, og ingen av dem har lørdagsåpent. Selv om UB ikke lenger har stengt fredag ettermiddag, ser det ikke særlig lyst ut for utvidede åpningstider. For utlånsavdelingen ble åpningstiden innskrenket til kl.

10.00 for omlag et år siden. Og blir ikke overføringene større til høsten må UB kanskje stramme inn ytterligere.

- Vi ønsker også lengre åpningstid, sier overbibliotekar Kari Garnes.

- Men så lenge vi ikke får større overføringer er dette helt urealistisk, ettersom vi ikke har midler til å ansette flere.

Garnes legger til at mangelen på aviser også skyldes økonomiske problemer.

- Det blir så mye svinn at vi i tilfelle måtte hatt flere eksemplarer av hver avis.

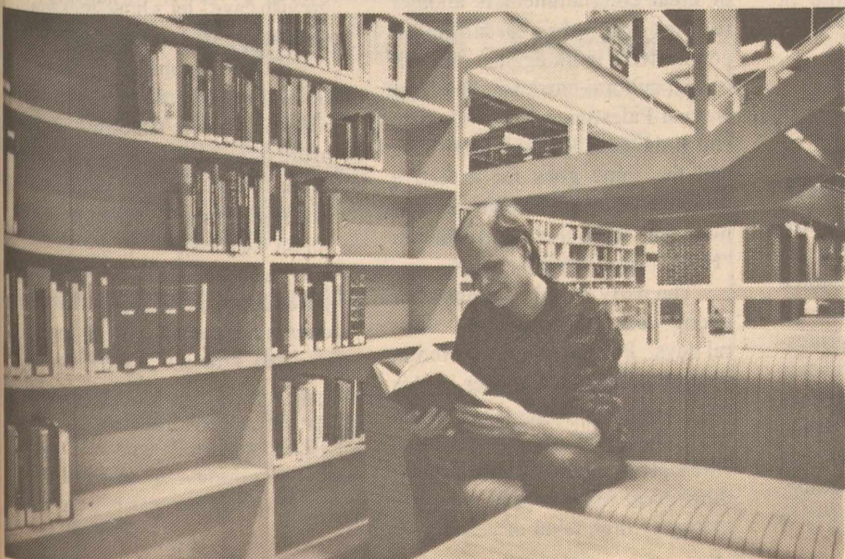
Mot en åpen løsning

Kari Garnes kan imidlertid opplyse om at vi forhåpentligvis går lysere tider i møte. Målsettingen til UB er å få gjort om til åpen bibliotekløsning i løpet av de kommende to årene.

- Vi skulle gjerne ha åpnet med en gang, men å ha en åpen løsning er vabskelig slik bygningen er i dag. Vi har planer om justeringer, men er avhengige av at Universitetet er med på å prioritere dette, sier hun.

Dagens UB i Bergen, Norges nest største universitetsby, fungerer ikke tilfredsstillende. Universitetsbiblioteket burde være Universitetets hjerte, en samlingsplass for studentene.

En brukerundersøkelse foretatt av Norges almenvitenskapelige forskningsråd (NAVF) for noen år tilbake, viste at et stort antall hovedfagsstudenter på HF ikke engang hadde vært innom UB: Dette sier kanhende mer om hovedfagsstudentene enn om biblioteket, men at de korte åpningstidene er et stort problem er det lite tvil om. Studentene har ikke arbeidstid fra 9 til 16, og med begrenset mulighet til å få tak i tilleggs litteraturen blir veien til kilden lang å gå.

I Tromsø er bøkene tilgjengelige hele dagen, fra 8-22 om inspirasjonen plutselig skulle dukke opp. (Foto: Øyvind Eggen)

Mens du i Bergen må bestille boken du vil låne mellom 10 og 15.30 og hente den dagen etter. (Foto: Kenneth Lanzås)

Internasjonal kjempfest

nok en suksess for Foreign Student Union

Av Arne Hauge

1992-utgaven av denne fargerike tilstelning må alt i alt kunne karakteriseres som en suksess. Sterk tilstrømning av folk, gjennomført fin stemning og mye stor underholdning sikret nok ei stjerne til arrangementskomiteens arbeid mot fordommer og mellomfolkelige barrierer.

Vertsparet "Øystein og Rula" taklet conferansier-jobben på en høvisk måte, og det samme gjorde en feststemt rektor som åpnet arrangementet i Aud. Max. med følgende spenstige parole;

- Have a good fæst!

Festen var høydepunktet etter ei lang uke med internasjonale kulturdager. Studenter og andre fra alle mulige land slo seg løs i et fargerikt og festlig fellesskap. Som under kulturdagene var det også på selve festen folk fra afrikanske land som nær sagt tok luven av oss andre med sitt uslitelige humør og bemerkelsesverdige aktivitetsnivå. Det var ikke til å unngå at noen og enhver ble revet med og hevet ut i suggestive danserytmer.

Helt fra showet tok til, med indisk dansegruppe og heilnorsk leikarring, til den roet seg utpå natta, var det fullt hus i

lokalet. Og de stakkarene som ikke hadde sitteplass,- de danset. Litt dormativ ble likevel stemningen da Tove Karoline Knutsen dro en rekke vakre, men akk så stillferdige "vuggesanger."

Noe kritisk til hele arrangementet var vi i begynnelsen, og FSU kan merke seg at stemningen ble særskilt kjølign da det gikk opp for folk at Happy-hour mellom 19-20 gikk fløyten. Selv om arrangementet kom sent i gang måtte det vel gå an å flytte denne viktige seansen en smule fram i tid?

Huleboere

Årets Internasjonale kulturfest fant utpå natta en velfortjent evig hvile i Studentsamfunnets lille Bodega. Fra det fargesprakende fellesskap oppe i lyset var det et sjokk å komme ned i denne grå og bonkersliknende hulen. Som det hadde GJORT SEG med panel på veggene i dette etablissementet!! (Vi håper Studentsamfunnet får ekstra bevilgning).

Dødelig graut fra gokk

Er det noe vi trenger i en tid hvor mørke skyer av rasisme og hat forkludrer gleden ved et åpnere Europa, så er det slike arrangementer som det FSU klarer å koke i hop.

Og da gjør det ikke så mye at en viss "Chili can cverke" ble utsatt for massiv rasisme fra til vanlig ganske grådige norske slukhalsar.

En takk til FSU, dere gjør en viktig jobb! Men skjerp inn de viktige detaljer til neste år!

FOTOINTERESSERTE !!!

Vi starter nå opp en egen fotoklubb ved Universitetet i Tromsø.

Målet med klubben er å skape et godt faglig og sosialt miljø for alle fotointeresserte studenter.

Det vil bli gitt opplæring i:

- teknisk bruk av forskjellige typer fotoutstyr.
- valg av motiv og komposisjon
- bruk av mørkeromsutstyr.

Vi regner med å kunne tilby:

- fullt utstyrt mørkerom.
- atelier.
- utlån av utstyr.

Interesserte kan ta kontakt med:

Steinar Andresen
Trudvangveien 19
9000 Tromsø
Telefon : 74169
 eller
Studentsamfunnet
telefon 44916

Kontorplasser

for studentforeninger

Studentforeninger med hele Universitetet i Tromsø som nedslagsfelt kan søke om tildeling av kontorplass for perioden fram til sommeren 1994 i rom B226 i Hovedgården; studentforeningenes kontorlandskap.

Søknader sendes innen 20.05.92 til

Studentutvalget
v/Universitetet i Tromsø
Breivika
9000 TROMSØ

English summary

NO SMOKING

The Social Department has recommended new smoking laws, which entails that smoking areas will have to be completely separated from all other areas. It will no longer be adequate with semi-enclosed or other solutions used at the university today. A small room in the library is the only area which meets the new recommendations. As this room is hardly adequate for the around two thousand smokers at the university, most will have to go outside to enjoy their smoking habit. The students political institutions at the university do not agree with the idea; they feel that there has to be some sort of time period which the university can use to adopt to the constraints which the rule will entail. There should be alternative places for smokers to smoke if they are going to stick to the new rule; if it is impossible to smoke everywhere, the result may be that smokers ignore the non-smoking regulations.

BICYCLE THEIVES

The bicycle is a simple, sporty, cheap and environmentally sound transportation device, and more and more people are choosing it. Bicycle thieves have discovered this, and they are not easily foiled. It is very difficult to protect one's bicycle against theft, so bikers beware! The recovery rate for bicycles is very low, and

the stolen goods are quickly transported out of the district, and even out of the country. If you should be unfortunate enough to have your bicycle stolen, it is still a good idea to contact the police as soon as possible.

HOVEDFAG

The number of students at the university has drastically increased during the last couple of years. The Institute of Social Sciences (ISV) has had problems dealing with this increase, and the result has been an acute lack of qualified councilors for students on the Hovedfag level (Master's). The number of students per councilor is also unevenly distributed, with some councilors having up to 24 students, while others have between 10 and 15. The only short term solution the students see is to hire in external expertise to deal with the crisis. A committee representing the various sections at the institute has been formed to look into this critical situation.

The administration at the university has applied to the Department of Education for permission to close the Master's studies at the Institute of Social Sciences. In the worse case, no students will be taken up on the most crowded subjects; pedagogy (pedagogikk), political science (offentlig politikk og administrasjon) and society planning (samfunnsplanlegging). In the best case, 5 students per subject will be

admitted, which still means that 20 out of 40 qualified applicants will be kept out.

The Institute of Social Sciences wants to limit the number of new students to 5 per subject, in order to get to the ideal of 5 students per councilor. The Master's studies which the administration wants to close are pedagogy, political science, social planning, social politics and social studies.

This will have grave consequences for the students in question. Their reasoning has been that the university has been open, and there hasn't been any information to the contrary. They haven't deemed it necessary to apply to other educational facilities or jobs, and they stand to lose the "turbo scholarship" which you are eligible for if you have finished your studies according to schedule (Nkr 60,000).

LAW PROFF GOES AGAINST THE UNIVERSITY BOARD

"Tre-gangers regelen", the law which prohibits students from taking the same exam more than three times, is once again the cause of conflict. According to law professor Jens Edvin Andreassen, this law is illegal. The university board does not have the authority to make the institutes implement this law. The university board can suggest guidelines, but it is up to the institutes to

decide whether or not to implement laws. Exam Inspector Wiwi Haugland insists that the decision is the Department of Education's, and not the institutes'. She considers the failure to follow the law is considered administrative disobedience. The university principle Ole D. Mjøs suggests that the institutes should regard the rule as a strong recommendation, and not an order.

A GREAT INTERNATIONAL FEST, another success for FSU.

The 1992 version of this colourful arrangement must all in all be characterized as a success. A great amount of people, a thoroughly nice atmosphere and a lot of great entertainment is another feather in the arrangement committee's work against prejudice and cultural barriers. The Norwegian-Palestinian MCs "Øystein and Rula" managed their job well, and the same goes for a festive principal who opened the arrangement with the following statement: "Have a good fæst!"

The party was the climax after a long week of international cultural days. People from all different countries had fun together in this festive get-together. Like under the cultural days it was Africans who stole the show with their unending good humour and their remarkably high level of activity.

From the start of the show with Indian and Norwegian dancegroups, till it all ended late at night, the place was filled with people. And the poor souls who didn't have a place to sit, danced. The mood was a bit drowsy when Tove Caroline Knutsen sang her beautiful but oh -so quiet lullaby.

We were a bit critical to the whole arrangement in the beginning, and it should be a point for FSU that people were none too happy when it became clear that there was no happy hour. Even though it wasn't possible to have it from 1900-2000, one might of moved it forward in time? The fest ended in the Bodega, and it was a shock to go from the festive light upstairs down to this greyish cave - let's hope that funds will be granted to fix it up!

If there is something we need in a time where dark skies of racism and hate shadow the pleasure of an increasingly open Europe, it must be this kind of arrangement which FSU managed to get together.

Thanks FSU! You do an important job, but try to fix the vital details next year!

Denne siden er satt av til lesernes bidrag. Her er åpent for leserinnlegg av enhver art, dikt etc. Vi tar også inn korte annonser gratis. Lever ditt bidrag til Utopia-redaksjonen i UB-kjelleren, eller send det til oss.

I det siste rom

Eit åre flyt enno
strømmende gjennom
dende
mellom kjende og ukjen-
de
Men uakta, uspurt
Lange, tomme liner
mellom menneskja
Offentlege, kalde
Dei synlege band
Eit offentleg auga
Auga som aldri kan sjå
For det er verken
ditt eller mitt

Spør ikkje overflata
Det pinefulle, inntørka
leiet
Men innst i røyndommen
I det siste rom

Den døyr berre usett
For den tåler ikkje
dei store ord
- eller lupa

Sidsel Hatleskog

INVITASJON TIL SEMINAR MED KARSTEN ISACHSEN

TEMA:

"Livsglede og Arbeidsglede"

WCGO LUND MANAGEMENT, TLF. 02-41 24 00

I morgen kl. 19.30-21.30
Enkel servering
Bil. i Kulturhuset kl. 12-17.
Tlf. 983-10009

Psykologibøker til salgs

Psychology, sec.ed (Roadinger/Rushdon/Capaldi/Paris)
Social Psychology (Baron Byrne)
Human Development (Fischer/Lazerson)
Abnormal Psychology (Martin)
- clinical and scientific perspectives
A History of Modern Psychology (Schultz/Schultz)
Behaviorism, Science and Human Nature (Schwartz/Lacey)
Methods in Behavioral Research (Cozby)
Fundamentals og Human Memory and Cognition (Ellis Hunt)
Alle bøkene er nye/ubrukte og selges for kroner 100,- pr. stykk.
Selges enkeltvis eller samlet. Fraktfritt levert.
Interesserte kan ringe Morten Heldahl, 081-25600 dagtid, eller 081-20537 ettermiddag/kveld

3-Terminsprosjekt ved Universitetet i Tromsø

Ved Institutt for språk og litteratur, ISL, skal det fra høsten 1992 settes i gang et prøveprosjekt i fagene:
Allmenn litteraturvitenskap udelte mellomfag (30 vektall)
Engelsk mellomfag (30 vektall)
på et kalenderår. Det vil bli undervist i tre terminer med endelig eksamen i juli/august 1993.
I prøveprosjektet inngår et sommerkurs på fire uker i:
Forprøven i fonetikk og språkvitenskap.
Oppstart: 27. juli 1992.
Søknadsfrist: 15. april 1992.
Nærmere informasjon og søknadsskjema kan fås ved henvendelse til Studieavdelinga eller institutt for språk og litteratur, Universitetet i Tromsø, Breivika, 9000 Tromsø. Tlf. (083) 44 000.

Kunngjøring

Knut - unnskyld!

Ingveig

Pipene renses det er vår

Løp ut i duggens og snart grønne
gress.
Løp ut. Føl...
Løp ut. Brøl!

Tenk nå er vinterens hvite kappe.
Et lite snev i skyens egen lille
mappe.
Vi var her i går.
Tenk! Det er vår.

Det skimtes i dråpenes sørgelige
klang.
At fremtiden vil komme gang på
gang.
Sørg ikke over budskapets regn.
Legg heller merke til.
Vårtegn...

S.G

April-92 - Borti Natta

Konsserter:

- 12.april Veldedighetskonsert til inntekt for kreftsyke barn.
- 16.april - skjærtorsdag. Lokale kjemeprefter
- 19.april - 1. påskedag. EHEM. Rhythm & Blues Review
- 27. og 29.April Marit Mathisen m/band - endelig - NRK-opptak
- 29.April MAN-BAND m/gjestevo-kalist. Det vil svinge utrolig. NRK-opptak
- 7.Mai Hot Club de Norveg. hot og hot fru Blom
- 10. og 11.Mai Bel Canto - utrolig, men sant

BORTI

NATTA

Bar, pub

og gode greier ...

To sekund spenning

Sola lyste mot meg fra skyfri himmel og fjellene bare ventet på at fornuftige folk skulle få fram skiene. Mange av Tromsøs friluftsentusiaster satt nok allerede i bilene, klare til å utfolde seg i naturen.

I det jeg forlot mitt trygge barndomshjem, ønsket også jeg at fjellet var målet mitt. Men realiteten var en helt annen. Jeg skulle frivillig kaste meg ut i strikk. 60 meter over havet.

En time senere var utstyret på plass. Festet til kroppen hadde jeg reimer og et strikk som skulle hindre meg fra å havne i Tromsøundet. Instruktøren hadde festet reimene. Jeg kjente at blodsirkulasjonen var nær et nullpunkt, men ba han stramme mye bedre til.

- Nå må du ikke tenke for mye, sa han, i det vi ble heist opp i det blå. Jeg så mitt 20-årige liv passere i revy, og tenkte tusen tanker på en gang.

Instruktøren ba meg om å stramme alle musklene i kroppen. Jeg kjente etter og kunne ikke oppspore en eneste en. Kroppen var som Freias dyreste dessertertele.

Da han kringkastet at vi var 60 meter over havet, virket det som en lang 800 meter på Valhalla ned til vannflata. Tid for å entre avsatsen. Jeg mintes den gangen jeg snudde på tre-meteren på Alfheim. Det ble for høyt.

Mer mimring rakk jeg ikke før instruktøren ropte hopp!

Jeg hadde ventet meg følelsen av å stupe som en fugl. Omtrent som stormåsen ved Domuskaia gjør når han øyner noen fiskeinnvoller bli kastet i sjøen. Men jeg vet ikke om jeg rakk å føle noe. Konstanterte bare at strikken holdt. Det hele var over. Svært fort.

Igjen så jeg kaiskur 9 og Domkirka i normalt perspektiv, og beina stod tilsynelatende på kaia igjen. En lykkelig, stolt følelse kom sigende i magen. Men tross for stor opplevelse; neste helg koker jeg kakao og tar turen til fjells...slik fornuftige folk gjerne gjør...

SWH

(Foto: Øyvind Eggen)

Dykkarklubben på Universitetet inviterte til skjellsanking i Ramfjorden. Sia Utopia sine to utsendingar ikkje var med ned til botn, lar vi Ingebrigt Davik stå for stemningsrapporten:

Over tare, tare fare
fare under reker rare
Over kjeglesneglar snegle,
snegle under torske-egget
Pass på kyalen i det fjerne,
hels no pent på slangestjerne
Ver kje redd det vesle trollet,
det er berr' ein kråkebolle.
Over tare, tare fare,
no det gjeld å vere snare!

Ingebrigt Davik

Mens vi venter på Polarinstittuttet...

Dette er Utopias meldingspalte. Har du en melding som hører hjemme her, stikk innom Utopia-kontoret (v/ISV-kantina).

Torsdag 9. april
-arrangerer Tromsø Kristelige Studentlag (TROKS) temamøte: "kristen misjon, utvikling etter rein imperialisme".

Tre dager med jazz, lyrikk, hvite vidder og vossamål i en herlig blanding. Så stikk innom nærmeste postkontor.

Fredag 10. april
Skal du sørover i påska, og i tillegg er glad i jazz bør du ta en svipptur innom Voss. Vossajazzen starter i dag, og varer tre dager til ende.

Lørdag 11. april
Om du ikke står med hodet ned i påskeryggsekken, har du kanhende tid til en tur på Verdensteateret. Filmklubben viser filmen Fjols til fjels med blant annet Leif Juster.

17.-25. april
- feirer jødene påske (PESACH)

Torsdag 23. april
- er det Studentrådsmøte, som etter det nye reglementet er åpent for hvemsomhelst.

Fredag 24. april
- kan du se den kinesiske filmen Den gule jorden på Filmklubben.

Lørdag 25. april
- blir det sosial sangkveld i kantina på lærerhøgskolen, i regi av Tromsø Kristelige studentlag (TROKS)

- kan du se Harald Heide Steen i Unni Straumes film fra 1990: Til en ukjent.

Mandag 27. april
- har Utopia dødlinje.

Lørdag 2. mai
- er det Ungdomsgudstjeneste i Domkirka.